

Prodaje se:	61	Pretplata:
u Beogradu i u krajevima zapo- sjednutim od carske i kra- jevskih četa po cijeni od		za 1 mjesec u Beogradu i u krajevima zaposjednutim od carske i krajevskih četa K 100
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni- Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od . . . . . 8 h		u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni- Hercegovini i Dalmaciji K 3-00
izvan ovog područja . . . . . 12 h		izvan ovog područja . . . . . K 5-

Oglas po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vukova Karadžića ul. 18. Telefon broj 67. — Uprava: Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 28.

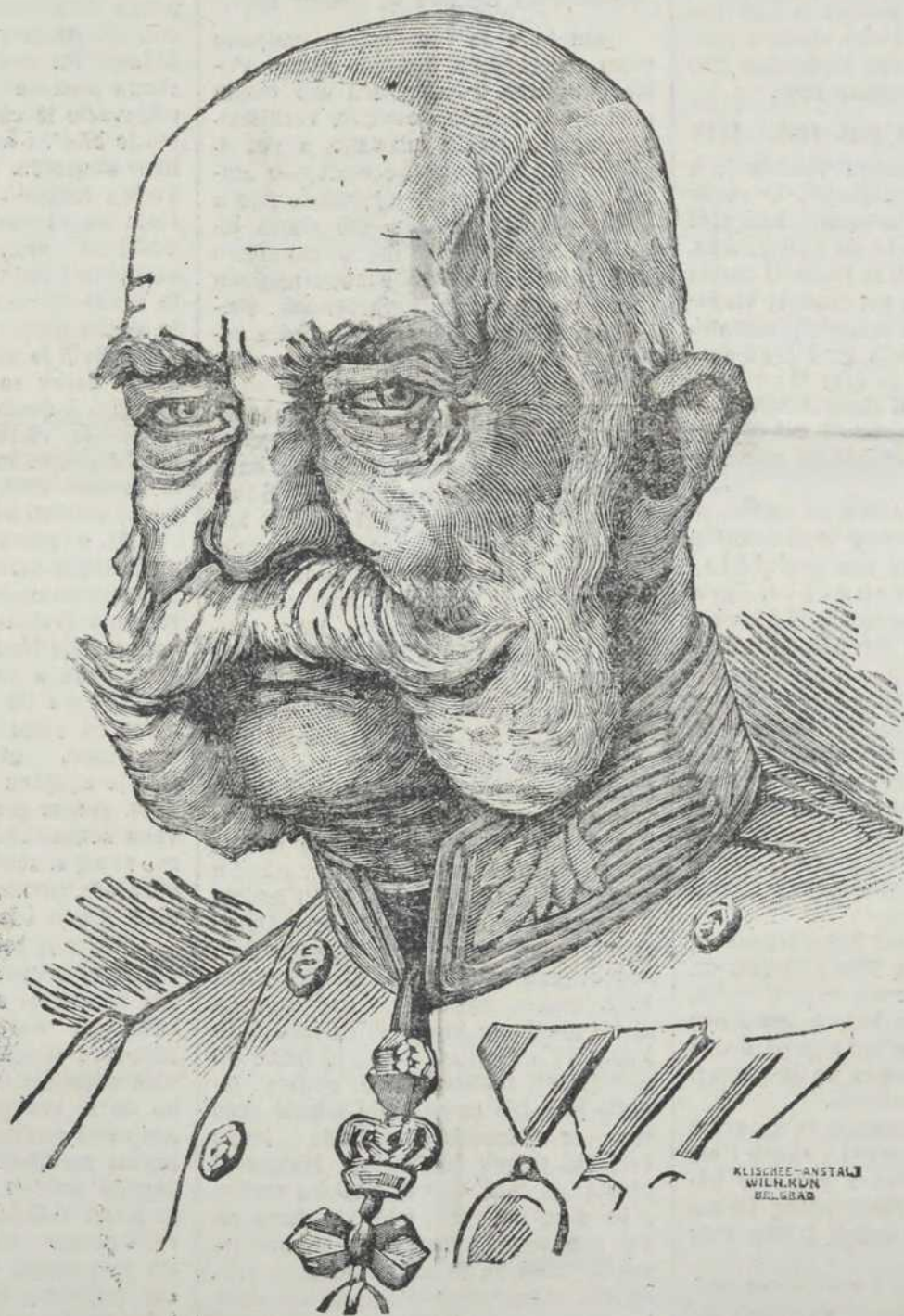
Car i kralj Franjo Josip Prvi.

Kb. BEČ, 21. novembra.

Njegovo carsko i Apoštolsko kraljevsko Veličanstvo car i kralj Franjo Josip Prvi, danas je 21. novembra u 9 sati u večer, u carskom dvorcu u Schönbrunnu, blago u Gospodinu usnuo.

Jedan veliki paćenik je usnuo, kao što drukčije nije moglo ni biti, blago u Gospodu. Tako glase kratke riječi brzojava. Koliku one sadržinu imaju, koliko se njima, što se u jednom jedinom čovječijem životu nalazi, javlja, da je svršeno! U sred burnih pobjedonosnih pohoda Svoje preko svega ljubljene vojske umro je car i kralj, u sred veselo iskićenih prijestonica obih državnih polovina, koje očekuju pobjede. Sad će se zastave radosti pretvoriti u tužne znake žalosti i javljati osjećaj, koji narode monarhije u ovom bolu spaja još čvršće jedan za drugog. To je ono, što će list svjetske povjesnice, koju On predstavlja, javljati u svim vremenima, On je bio otac svojih naroda, dobro je poznavao njihovo biće, prozirao njihov pritajeni duh i težio je, da ih spoji u jedno tkivo, čija će sloga biti primjer za razvitak čovječanstva, koje države stvara. Njegova lozinka „Viri-
bus unitis“ znači ono,

što prethodi nečemu što će tek doći, ono, u čemu će, istina danas još u nedoglednom vremenu, živiti nekad cijelo čovječanstvo. On je bio mislilac i duhovni nosilac narodne države. Za taj politički izraz osposobila Ga je Njegova čovječnost, Njegova dobrotu, koja je sve obuhvatala, Njegov osjećaj dužnosti kao vladalac nad milijunima svoje države. On je bio toliko sretan, da svoje osjećaje i svoje djelanje vidi nagradjeno. Nema tu naroda, koji Mu zanosnim poštovanjem nije bio odan, i mnogo od one spojne snage, koja u ovome ratu narode monarhije čvrsto vezuje, izliv je Njegove ličnosti, u kojoj se manifestovao zakon države. I narodi stranih država očuvali su prema Njemu poštovanje i uvaženje, koje odgovara tako mudroj i iskusnoj starosti. Zar nije On snažno i uspravljeno snosio ono, što je čovjeku nemoguće? Na potresajući način oduzela mu je smrt milog

druga, sin, duhovita nada, završio je svoj život tragično. U krugu Njegovih milih i dragih rušen je stub za stubom. Došavši u teškim događajima na vladu, cijela Njegova vladavina bila je trajna borba sa teškoćama i pitanjima, ali je Njegova blaga ruka riješavala, samo gdje je mogla, odriješila je čvor dostojnog. Priznat kao patrijarh među vladalcima na zemlji, Njegova je riječ davala i inostranstvu pravac, Njegova volja bila je i za strane vlade obavezna.

On se, uzvišen nad dnevnim događajima, koji je morao često kažnjavati, ali uvijek težio da zadovolji, dobrodušno starao i za narode na granicama monarhije. Koliko se On morao zaradovati, da Poljacima, koje je volio, pomogne da podignu državu, za kojom su težili! I Njegovi odnosi prema Srbima bili su uvijek blagonakloni i oličavali su se u mnogim i mnogim događajima, koji su susjedu južno Dunava pod dinasti-

jom Obrenovića, naročito pod kraljem Milanom, dobro dolazili. Tek kad su strasti i pretjeranosti neodgovornih vodja, koji nijesu ni od zločina prezali, uzeli većeg maha, On se teškim srcem latio sudijske dužnosti, koja Mu je pripadala kao vladocu kulturne države, kao političkoj središnjoj tački iskustva i ocjena.

Umro je u punom času, kada su se nove pobjede počele da nižu oko zastava, kojima je tako dugo vjerovao. U jednom času, u kome se obistinila riječ ministara, da ovaj rat vodi monarhija radi oslobodjenja: poslije osnivanja Poljske. U Njemu žale narodi oca, sliavom ovjenčana vojska svoga vrhovnog zapovjednika. Jedan komad Evrope i stoljeća, kultura i svjetska povjesnica ležu s Njime u grob, u nezaboravno sjećanje mase.

FRANJO JOSIP PRVI.

Njegovo carsko i Apostolsko kraljevsko Veličanstvo car i kralj Franjo Josip Prvi rodio se na 18. avgusta 1830. u Laxenburgu od oca nadvojvode Franje Karla i majke nadvojvodkinje Sofije, ćerke bavarskoga kralja Maksimilijana.

Njegova mladost.

Pošto je odmah od početka mladi princ smatran za budućega nasljednika prijestolja, to je obraćena naročita pažnja na njegovo svestrano obrazovanje. U tome se u prvom redu starao nadvojvoda Ljudevit, koji mu je za vaspitača izabrao grofa Henrika Bombellesa, porijeklom iz jedne stare francuske plemićke kuće, tako da je svojim viteškim duhom, koji je nekada krasio Bayarda i druge starofrancuske vitezove vrlo povoljno uticao na svoga mladog djaka. Nu pored toga mladi je nadvojvoda imao čitav niz odabranih učitelja za sve pojedine predmete i struke, čije duboko poznavanje je potrebno jednom vladaru. Među ovima se naročito odlikovao grof Ivan Coronini. On je zastupao grofa Bombellesa i od 1836. god. pa do pred njegovo stupanje na prijesto 1848. godine nije napustio svoga vaspitnika. Ovaj se čovjek odlikovao vanrednom veličinom duše i neobičnim pojmovima o dužnosti, koje je osobine u veliko prenio na budućega cara. Njegov sin grof Franjo Coronini, kao god i sinovi grofa Bombellesa Marko i Charles bili su najmiliji drugari u djetinjstvu i donekle i drugovi po učenu pokojnoga cara.

Vojničko obrazovanje nadvojvode Franje Josipa bilo je povjerenje pukovniku pl. Hauslabu, docnijem feldzajmajstern, jednom od najobrazovanijih i najsposobnijih predstavnika carske vojske. Vitez Hauslab bio je naročito dobar poznavalac svih ratnih nauka, a prije svega vojne geografije na kojem je polju mnogo radio. On je dotle u vojničkim i diplomatskim misljama mnogo proputovao, naročito po istoku; govorio je sve glavne evropske jezike, a osim toga i turski. Kada je 1843. godine, star 45 godina primio ovu važnu misiju, on je imao već i bogatog iskustva u vaspitavanju princeva, jer je ranije već bio vaspitač princeva Friedricha i Ludwiga Badenskog i nadvojvode Wilhelma, sina nadvojvode Karla. Program, kojeg je pukovnik pl. Hauslab iznio prilikom primanja dužnosti na Previšnjem mjestu odlikuje se koliko svojom jezgrovitom kratkoćom, toliko zlatnim istinama ispisanim u njemu. Mladi nadvojvoda počeo je kao neki običan rekrut obuku u pojedinim rodovima oružja. Nostio je najzjecne prstu uniformu pješaka, ulana i topdžije. Kao ulan učio je jahanja na običnim državnim službenim konjima, pa je ubrzo postao vješt jahač. U Josefšijskoj vojarni mladi je nadvojvoda u činu vodnika (podnarednika) prvi puta pred svojim ocem pokazao prve probe svoga vojničkoga znanja. Tada je obradovao svoga oca već upravo vanrednom vještinom u jahanju. Docnije već kao mladi pukovnik, obratio je jednom prilikom opštu pažnju, kada je vanredno umiesno i okretno zapovijedao i rukovao sa šest baterija. Svakom od njegovih vojnika bilo je tada toplo oko srca, kad bi ga pogledao i rekao sebi: „To je naš budući car i gospodar!“

No pored velikog truda, kojeg je mladi prijestolonasljednik ulagao, da postane što bolji vojnik, nije ni najmanje zanemario svoje ostalo obrazovanje. Svoje pravničke i državne studije obavljao je pod rukovodstvom mnogoga profesora Josipa baruna Lichtenfelsa, koji je docnije bio jedan od najuglednijih članova gospodске kuće. Ostale predmete predavali su mu kanonik Colmbus, prelat, docnije nadbiskup Othmar Rauscher, dvorski savjetnik Zaleski dok mu je historiju predavao čuveni povjesničar prof. Albert Jäger. Jedan od njegovih učitelja rekao je jednom prilikom: „Nikada još nijesam vidio djaka sa toliko razvijenim pojmom o dužnosti!“

Nadvojvoda Franjo Josip stupio je prvi puta u javnost kod ustoličenja nadvojvode Stjepana, sina nadvojvode Josipa palatina Ugarske, za velikog župana županije peštanske. Kod ovog svečanog čina zastupao je on cara Ferdinanda. To je bilo 16. oktobra 1847. No isto to na koje nu je budući car prvi put u tome svojstvu izašao pred svoje narode, postalo je uskoro prvo strasno i krvavih događaja. Preko ugarskih polja bijesno je plamen pobune i rata. Ni u samoj carskoj rezidenciji u Beču izbili su poznati nemiri, preinjeti iz Njemačke. 15. maja došlo je do oružanih sukoba, a dva dana docnije carski je dvor premjestio svoje sjedište u Innsbruck.

Da bi se mladi nadvojvoda što više udaljio od uticaja nesretnih događaja onoga doba, odlučeno je, da se on odšalje na talijansko bojište, gdje je nad-

vojvoda Franjo Josip sa svojim stricem nadvojvodom Albrechtom 29. aprila 1848. godine stigao u Veronu, glavni stan slavnoga maršala Radetzkiog. Već 6. maja, u bitci kod St. Lucie, budući je car u pratnji podmaršala D'Aspre prvi puta stajao u vatru. Nalazili su se na jednom položaju, na koji su Talijani sipali strašnu vatru. Radetzki o tome veli u jednom pismu ministru vojnom: „Ja sam svojim očima video, kada je prva granata tresnula na nekoliko koraka od nadvojvode, a da ovaj nije pokazao ni najmanje uzbuđenje“. U opšte nadvojvoda svuda je gledao, da se što više izlaže, tako da je maršal Radetzki govorio, da mu je skinuta s vrata teška briga za njegov život, kada je nadvojvoda Franjo Josip juna iste godine pozvat natrag na carski dvor u Innsbruck. Međutim je carski dvor bio opet preselio u Beč, kamo je i nadvojvoda Franjo Josip na 8. augusta stigao. Slijedili su burni događaji u Ugarskoj, a i u Beču. Poslije ovih događaja preselio je carski dvor u Olomuc i sve se više približavao dan, kada će mladi nadvojvoda morati da uzme u svoje ruke žezlo.

Carski je dvor nastupio put u Olomuc na 7. oktobra, a 19. je oktobra povjerenje knezu Felixu Schwarzenbergu da sastavi kabinet. Ovaj je vješt državnik smatrao kao prvu nuždu, da se car zahvali na prijestolju, jer je bio za ona burna vremena daleko premečan i dobar. Učinjene su sve pripreme za ovaj odsudni korak. Međutim je nadvojvoda Franjo Josip boravio u zatišju u Olomucu i uslijed se događaja sasam promijenio. U to je vrijeme pregledao 6. novosadski pješadijski puk, koji je od svih pukova iz Ugarske ostao jedini vjeran svom vladaru i dinastiji. U to je bio već i određen dan abdikacije za 2. decembar 1848.

Stupanje na prijesto god. 1848.—1849.

Već na 1. decembra vladala je u Olomucu velika uzbuđenost. U večer su stigli u Olomuc hrvatski ban grof Jelčić i knez Windischgrätz, koji su bili doputovali iz Beča. U carski su dvor bili pozvani svi članovi vladalačkog doma, svi dvorjanici, ministri, gubernijski predsjednik grof Lázansky, kotarski kapetan grof Mercedin, svi viši državni činovnici, koji su se bavili u Olomucu, kao i svi časnici vojske, koja je bila okupljena oko carskoga dvora.

U prijestonu dvoranu su ušli samo svi članovi vladalačkog doma, zatim svi ministri, hrvatski ban grof Jelčić, knez Windischgrätz, grof Grünne i legatijoni tajk Hübner. Odmah poslije osam sati ušli su u dvoranu Njegovo Veličanstvo car Ferdinand i Njezino Veličanstvo carica Marija Ana u pratnji dvorjanika, zatim nadvojvoda Franjo Karlo, nadvojvodkinja Sofija i nadvojvoda Franjo Josip. Sada je pročitao car Ferdinand izjavu kojom se zahvaljuje na prijestolju u korist svoga brata, odnosno svoga sinovca nadvojvode Franje Josipa.

Nakon što je knez Schwarzenberg pročitao sve državne akte i spomenice, koje se odnose na ovaj državni čin, stupio je nadvojvoda Franjo Josip pun blagodarnosti i uzbuđenja pred svoga strica i jedva je mogao da progovori nekoliko riječi zahvalnosti.

Car Ferdinand sagno se ka svom sinovcu, da ga blagoslovi i zagri i samo oni, koji su stajali u najvećoj blizini čuli su njegove riječi: „Bog Te neka blagoslovi, budi dobar i Bog će te čuvati!“

Na tome sjajnom i uzvišenom skupu nije bilo nikoga, kome toga časa ne bi potekle suze niz obraze.

Zenidba pa do 1859. godine.

Novi vladar razriješio je svoje vojne obaveze, da polažu novu zakletvu novome vladaru. On ih je naredbi samo posjetio na već ranije položenu zakletvu njegovom prethodniku. 6. maja 1849. godine primio je car neograničeno vrhovno zapovjedništvo nad državnim vojnom silom. Uskoro je austrijska vojska imala prilike, da okuša ponova svoju staru saivu. Na krvlju napojenim talijanskim bojištima i u Ugarskoj izbile su zesteke borbe.

Poslije bitaka kod Santa Lucie, o kojoj smo već govorili, kod Goita i kod Custozze bio je potpuno potučen sardinski kralj Karlo Alberto, pa je prinudjen, da zaključi primirje. No već 16. marta 1849. godine otkazao je kralj Karlo Alberto primirje. Došlo je do bitaka kod Mortare i kod Novare, gdje je sjedi maršal Radetzki, potpomognut generalima Hessom i Schönhausom izvojevao potpunu pobjedu. Kralj Karlo Alberto abdicirao je, a njegov nasljednik Viktor Emanuel zaključio je 6. avgusta mir sa Austrijom, prema kojem je lombardsko-venecijanska kraljevina ostala habsburškom domu.

No rat u Ugarskoj nije se tako brzo svršio. Tamo je revolucionarna stranka bila izjavila, da ne priznaje promjenu na prestolu i proglasila zbacivanje carske kuće sa ugarskog prijestola. Od zime 1848. do avgusta iduće godine bijesnile su u Ugarskoj i Erdelju krvave borbe. Carske su vojske na izmjenice bile pod zapovjedništvom maršala kneza Alfreda Windischgrätza, pa felzajmajstora baruna Welden a i baruna Hayna u-a. 18. maja 1849. godine otišao je car u Pozun, da osmotri tamošnji vojni logor. 21. maja sastao se u Varšavi sa ruskim imperatorom Nikolom I, kojim je prilikom riješavano o položaju u Magjarskoj. Kada je pripreman odlučni juris na grad Djur (Raab) iznenada je stigao u logor tamošnjeg zapovjednika grofa Schlicka sam mladi car. Oduševljeni njegovim prisustvom, čete počinile čuda od junaštva i Djur bude savladan. Među prvim bataljunima, koji su ušli u pobunjeni grad ušao je i sam car, koji je bio prešao uz opasnost života preko jednog razrušenog mosta. I u borbama pred Komoranom (Komorn) učestvovao je car. Ovdje je neprijateljsko tane ubilo konja jednog časnika, koji je jahao neposredno do cara. 4. jula vratio se mladi car u Beč, a u oči svoga rođendana primio je izvještaj da je rat na istoku i na jugu potpuno svršen u njegovu korist. Naime 13. avgusta 1849. godine morao je magjarski diktator Georgey kod Vilagosa da položi oružje ruskom maršalu Paskijeviču. Kossuth je bio pobjegao iz zemlje, a samo se još držao grad Komoran, koji je predat 27. septembra. 24. avgusta potpuno je završen rat i u Italiji predajem pobunjene Venecije, koja nije htjela priznati mir zaključen između Austrije i Victora Emanuela. 30. avgusta ušao je maršal Radetzki u kraljicu Jadrana.

Oktobarska diploma do godine 1867.

Od tada se car mogao potpuno odati uređenju unutrašnjih stvari. Pošto skupština u Kremšteru nije mogla doći ni do kakvih povoljnih rezultata, car ju je 7. marta raspustio, a već 4. marta bio je iz vlastite moći dao zbilja slobodan ustav. Ovaj dođuše nije u toliko potpuno izvršen, što nijesu izvedene njegove odredbe o narodnom zastupništvu, ali je na osnovu njegovu izvedeno mnogo korisnih reformi. Prije svega je uređen odnos između seljaka i posjednika i donijet je nov sudski postupak, kojim su uklonjene mnoge zastarjele i štetne prakse u sudstvu. Pod tadašnjim carevim savjetnicima naročito su se isticali knez Schwarzenberg i grof Stadion s toga je bio veliki gubitak, kada je prvi iznenada umro 1852. godine. Na prvu godišnjicu svoga stupanja na prijesto car je osnovao novi red nazvan njegovim imenom, 1850. godine neko je vrijeme izgledalo, kao da će biti opet poremećen mir uslijed odnosa sa Pruskom. No na sastanku u Olomucu nesporazumi su riješeni na miran način. Tih je godina car mnogo putovao na strane dvorove. Rekli smo već kako se u Varšavi sastao sa ruskim carem. Poslije je posjetio bavarškog i würtemberškog kralja pa zatim saksonski kraljevski par. 1852. godine putovao je u Italiju, a docnije u Ugarsku, gdje ga je stanovnišvo oduševljeno pozdravilo. U decembru 1852. godine posjetio je car svoga ujaka pruskoga kralja Friedricha Wilhelma IV. u Berlinu, gdje je ostao do Božića. 18. februara 1853. godine izvršio je jedan umno bolni mladić (kao što se docnije saznalo jedan krojački radnik iz Stolnog Biograda) atentat na cara. Car je bio lako ranjen, a prve su mu riječi bile: „Nemojte ništa reći mojoj majci, da se ona ne uplašiti!“ Ma da je car pošto poteo htio, da mu spase život atentator je ipak osuđen na smrt, ali je car njegovoj majci dao doživotnu penziju, navodeći da ona nije kriva za djelo svoga sina. Kada je car ozdravio od rane i prvi put opet izašao u Beč i svečano se odvezao u crkvu Sv. Stjepana, bio je svuda oduševljeno pozdravljen. 1853. godine vjerio se car u Ischlu sa bavarškom princezom Jelisavetom, ćerkom vojvodkinje Ludovike Wilhelmine bavarške. No uskoro zatim došao je krimski rat sa svojim komplikacijama, u koje je donekle uvučena i aust.-ugar. monarhija. No pošto su prebrodjene prve teškoće, monarhija aktivno nije učestvovala u ovom ratu, tako da je car već 1854. godine mogao uz velike svečanosti slaviti svadbu sa svojom mladom suprugom. Princeza Jelisaveta bila je tada jedna od najljepših princeza u Evropi. Kada je vjerena bilo joj je tek 16 godina (rođena je 24 decembra 1837. godine). Zenidba careva primljena je kako u Austriji, tako i u mladinoj domovini, Bavarškoj, sa najvećim oduševljenjem. Habsburški i bavarški vladarski dom od vajkada su bili vezani tjesnim srodničkim i prijateljskim vezama. Ta sama majka cara Franje Josipa bila je bavarška princeza a njegova supruga bila mu je rođjaka na majci. 20. aprila nastupila je

mlada u pratnji svojih roditelja München. Cio put ličio je na trijumfalni pohod. U Straubingu popeli su se na dunavski parobrod. U Pasavi predstavnici gornje Austrije svečano pozdravile mladu. Car je pošao u susret svojoj vjerenici do Linza, gdje je ona stigla 21. aprila. Poslije svečanosti, kako ih je sam carski grad Beč rijetko vidio izvršio je knez nadbiskup bečki, nekadanji učitelj carev, Josip Othmar u Avgustinskoj crkvi 24. aprila vjenčanje carskoga para. Bezbroj dobrovoljnih ustanova i velikih priloga za sirotinju (samo za bečku sirotinju dali su visoki mladenci tada 250.000 forinata) ovekovečilo je taj veliki dan. Uskoro po svadbi preduzeo je car, da svojoj mladod supruzi pokáže ljepote svoje velike države. Putovanja su počela u junu 1854. godine sa putom u Brno i u Prag. Naročito je svečan i oduševljen bio doček carskoga para u češkoj prijestonici. Veličanstveni stari most preko Vltave bio je tada pretvoren u pravu baštu.

5. marta 1855. godine rodila se carskom paru prva princeza, koja je krštena po imenu careve majke, Sofija. No ona je već 1857. godine umrla od jedne dječije bolesti u budimskom kraljevskom dvorcu, dok se carski par nalazio na putu kroz Ugarsku. Jula 1856. godine podareno je carskom paru novo dijete, nadvojvodkinja Gisela Ludovika Marija, rođena u Laxenburgu. Taj je događaj car proslavio velikom amnestijom. Pomilovani su svi oni, koji su bili osuđeni radi političkih krivica ili uvrijede Njegovog Veličanstva, a osim toga vraćena su konfiskovana imanja svima, koji su bili kompromitovani u magjarskoj pobuni. U jesen iste godine proveo je car svoju suprugu kroz divne alpske krajeve.

U zimu te godine otputovao je carski par u Italiju, gdje su razgledana krvava poprišta slavni ratova. Cijeloga decembra boravili su u Veneciji, 15. januara ušao je carski par u Milano. Na pozdrvni govor milanskoga podeste (predsjednika opštine) odgovorio je car: „Zaboravio sam sve što je bilo“. I ovdje je car objavio veliku amnestiju, kojom je pomilovana većina talijanskih političkih krivaca. Date su za ondašnje prilike ogromne svote za potpomaganje umjetničkih ustanova i pozorišta. Ovo je sve učinilo veliki utisak na stanovništvo, koje je svuda burno pozdravilo cara. No najdirljiviji je momenat ovoga puta bio susret carev sa slijedim maršalom Radetzkim, kojemu je car tada javno zahvalio za vjerno službovanje od punih 72 godine habsburškom domu. Već 5. januara 1855. godine umro je u dubokoj starosti slavni vojskovođa.

21. avgusta 1858. godine krunisana je sreća carskoga para rođjenjem prijestolonasljednikovim. Odmah po rođenju izvršen je prijestolonasljednik nadvojvoda Rudolf kao šef 19. pješadijskog puka u carsku vojsku.

U toku tih godina mnogo je uradjeno na polju socijalnih ustanova, umjetnosti, gradjevinarstva i vojske. Beč je uljepšan mnogim gradjevinama. 1854. godine predata je saobraćaju čuvena željeznička pruga preko Semmeringa, 1857. godine predata je saobraćaju završena pruga južne željeznice, pruga Ljubljana—Trst.

Pošto je krimski rat provela u oružanoj neutralnosti, Austrija je ipak išla na susret novim spoljnim komplikacijama. Naročito poslije smrti Ruzvelta Italija je sve većina pokazivala neprijateljstva prema Austriji, tako da je već početkom 1857. godine austrijski poslanik u Turinu morao napustiti sardinski dvor zbog žestokih napada protivu cara u štampi. Uskoro se jasno vidjelo, da i Francuska otvoreno potpomaze talijanske čeznje. Svi-ma su poznate riječi, koje je francuski car Napoleon III. prilikom proslave nove godine u Parisu rekao austrijskom ambasadoru: „Zalim što osoni moji sa vašom vladom nijesu više onakvi kao što su nekada bili, ali recite ipak vašem caru da se moji odnosi prema njegovoj licnosti nijesu promjenili“. Ovo je bila otvorena prijetnja, koja je tako i shvaćena. Car je odmah poslao u Milano feldzajmajstora grofa Franju Gyulaja sa novim pojačanjima. Njemu je predata vrhovna vojnička i gradjanska vlast u talijanskom posjedu. Sve se jasnije vidjelo, da je rat neizbježan. Kada je sardinska kraljevina otvoreno počela da izaziva, pokušao je car posljednji put da očuva mir time, što je sardinskom kralju uputio poziv da povuče vojsku sa granice. Kada taj zahtjev nije ispunjen naredio je car Gyulaju da preko pogranične rijeke Ticina pređe u Sardiniju. 29. aprila 1859. godine uputio je car manifest svojim narodima, u kojemu im razlaže kako je krivicom protivnika došlo do ovog rata. 20. maja došlo je do prve veće borbe kod Montebella, koja se svršila povlačenjem Gyulajevim. 4. juna došlo je do bitke kod Magente, u kojoj su sa talijanske strane učestvovali i vrlo mnogobrojne francuske čete pod zapovjedništvom maršala Mac-Mahona. U rkos veliki hrabrosti car-

skih četa, naročito neustrašivih granicara, austrijska se vojska morala povući ispred brojem ogromno nadmoćnog protivnika. Sada je car sam preduzeo vrhovno zapovjedništvo. Njegov glavni pomoćnik postao je onaj isti grof Schlick, što je 1848. godine izvršio sjajno zauzeće Djura. No mnoge nesretne okolnosti otežavale su operacije. Osim toga Napoleon je raspolagao odličnom izvidjačkom službom, koju je potpomagalo talijansko stanovništvo. 24. juna došlo je kod Solferina do jedne od najkrvavijih bitki u cijeloj novijoj historiji. I Francuzi iz carske čete borili su se vanrednim ogorčenjem. Bitka je u glavnom ostala neodlučna, ali je opšti položaj bio takav, da je car bio prinudjen da već 8. jula u Villafranci zaključi mir sa Napoleonom, u kojemu se Austrija odrekla Lombardije.

Ustavni život monarhije.

Poslije ovoga rata, da bi nagradio hrabrost svojih naroda u borbama podario je car takozvanom oktobarskom diplomom (20. okt. 1860. godine) i tebrurskim patentom (26. febr. 1861. godine) ustav za cijelu državu, ali je usljed opstih prilika već 1865. godine opet morao biti suspendovan ustav. Najtugaljivije pitanje bilo je sada pitanje austrijskih odnosa sa njemačkim savezom. 1864. godine vodio je car u savezu sa Pruskom pobjedonosni rat protivu Danske. Tada je austrijska konjica doprla na sjeverni rt Jutlandskog polostrova. Ali pitanje o položaju Schleswig-Holsteina, oteog od Danaca, izazvalo je nove teškoće sa Pruskom, koje su u proljeće 1866. godine dovele do austrijsko-pruskog rata. Jednovremeno objavi Austriji rat i Italija protiv koje je car mogao izbaciti samo 82.000 ljudi pod nadvojvodom Albrechtom. No ipak Austrijanci kod Custozze, gdje je već jednom Radetzki bio pobjedio, potpuno potuškoše brojno mnogo jaču talijansku vojsku, dok je slabija austrijska flota kod Visa formalno uništila mnogo jaču i moderniju talijansku flotu. No na sjevernom ratištu rat je ispao nepovoljno. Njemački saveznici Austrije, Bavarška, Würtemberška, Hesenska uslijed sporosti svojih operacija budu potučeni od Prusa, prije no što su mogli uhvatiti vezu sa Austrijancima. Jedino Saksunci, odstupivši iz svoje zemlje, pridružili su se austrijskoj vojsci, koja je u Češkoj sa promjenljivom srećom vodila borbu sa bolje naoružanom i opremljenom pruskom vojskom. Najzad Prusi pobjediše 3. juna kod Königgrätza, a u praskom miru Austrija je morala istupiti iz njemačkog saveza i ustupiti Italiji Veneciju.

1867. godine najzad definitivno je uvedena ustavnost i stvoren je dualizam. 1867.—1870. godine donijete su mnoge liberalne reforme. 1869. godine prisustvovao je svečanom otvaranju Sueskog kanala. Poslije francusko-pruskog rata 1870. godine otpočelo je razvijanje prijateljskih odnosa sa novim njemačkim carem i pruskim kraljem Wilhelmom I. Prvi njihov sastanak bio je 1871. godine u Gasteinu, 1873. godine prilikom svjetske izložbe u Beču posjetili su ga mnogi strani vladari. Iste je godine svečano proslavljena dvadesetpetogodišnjica careve vladavine, 1877. godine, a oslonjena na Njemačku Austro-Ugarska nije imala potrebe, da se umješa u rusko-turski rat. Na berlinskom kongresu 1878. godine dobila je Austro-Ugarska mandat na okupaciju Bosne i Hercegovine, koju su izvršili feldzajmajstori Filipović i Jovanović. Uslijed toga odnosi sa Rusijom su se dosta poprili, pa su se tek popravili 1890. godine. Od tada, pa do najnovijih događaja bili su u glavnom uvijek dobri. Posljednje decenije vladavine slijedoga cara bile su ispunjene velikim djelima na svim poljima državnog, privrednog, društvenog i kulturnog života. Odveć bi daleko odvelo nabrajati sve to makar i u površnim crtama. 1879. godine slavio je car i kralj dvadesetpetogodišnjicu bračnog života, 1888. godine četrdesetogodišnjicu njegove vladavine.

Pod starost pogodije vladara jedan za drugim teški udari sudbine. 30. januara 1889. godine izgubio je svog jedinca sina, carevića Rudolfa. 10. septembra, 1898. godine ubio je u Zenju jedan talijanski anarhista njegovu suprugu, caricu Jelisavetu. Uslijed toga sasvim je skromno proslavljena pedesetogodišnjica njegove vladavine koju je car proveo kod svoje ćerke, nadvojvodkinje Marije Valerije u zamku Wallsee 1908. g. bilo je slijedom vladaru još sudjeno, da u potpunom zdravlju, krjepak i čio proslavi šezdesetogodišnjicu svoje vladavine, koja je vrlo svečano proslavljena u Beču, uz prisustvo velikih delegacija seljačkog stanovništva sviju naroda monarhije. Car i kralj je još doživio ovaj ogromni rat, ali mu sudba nije dodijela da opet doživi povraćanje mira. Zaklopio je oči poslije vladavine od šezdeset i osam godina. Ovoliko godina u muževnoj dobi nije vladao ni jedan vladar u cijeloj

novijoj istoriji. Luj XIV, doduše je vladao 75 godina, ali je započeo vladavinu kao dijete od pet godina pod namjesništvom, dok je pokojni car i kralj odmah primio vladavinu u svoje ruke.

Teta i bolesni.

Kb. Beč, 23. novembra.

„Korrespondenc Wilhelm“ javlja o toku bolesti Njegovog Veličanstva: Bolest je otpočela od prilike prije tri sedmice sa jednim neznatnijim katarom, pri kome nije ni bilo kakvog izbacivanja. Od 8. novembra pojavili su se laki bolovi u desnim rebri. 12. novembra pojavio se bol u pluću, ali lični ljekar, koji je dnevno pregledao monarha nije mogao utvrditi zapaljenje pluća. 15. novembra je nastupio obrt, koji je zadržavao brige, jer se dnevno pojačavala odvratnost za jelo a i groznica se pojavila. Njegovog Veličanstvo osjećao se veoma iznuren, poslije prolaznog poboljšanja u četvrtak pogoršalo se njegovo stanje u petak i subotu povećanjem temperature i pojačanom groznicom. I pored toga je monarh radio kao obično. U ponedjeljak je svijest bila prilično pomućena. Monarh je u večer legao ranije no obično. Bronhije su bile još slobodne, samo je groznica sa obzirom na starost vladaočevu, izgledala sumnjiva. Juče u jutru se monarh probudio u jakoj groznici i osjećao se veoma zamoren. U naslonjači privučen je stolu. U jutru je popio šolju čaja i jeo je malo šunke, u 8 sati je popio čaju mlijeka. Pri drugom doručku i ručku Njegovog Veličanstva nije ništa jelo, u večer nešto čorbe i parče pilete. Oko 6 sati monarh je sam zadržao da legne. Svijest je bila pomućena. Profesor dr. Ortner i lični ljekar dr. Kerzl nijesu se micali od monarha. Još uvijek su lekari bili mišljenja, da će, ako monarh i ne mogne ozdraviti, bolest trajati bar dva do tri dana. Njegovog Veličanstvo je mirno ležalo u postelji, ne dajući nikakvog znaka, da ga što boli. Nadvojvodkinja Marija Valerija i unuka kneginja Jelisaveta Windischgrätz često su prilazili postelji. Oko 8 sati lekari su oslušnuli Njegovog Veličanstvo, koji je ležao u dubokom snu. Između 8 i 9 sati su lekari bili mišljenja, da se sa nastupanjem katastrofe mora računati. Nadvojvodkinja Marija Valerija, koja se bježe izvezla na željezničku stanicu u susret svojoj kćeri, pozvana je da se odmah vrati. Dvorski sveštenik Seidler je posljednji put mironosao cara, u prisustvu vladalačke porodice i dvorskih dostojnika. U 9 sati oba su lekara utvrdila, da srce, koje je tolike bure izdržalo, osjetilo tolike ljubavi i bola, više ne kuca. Tihog jecanja je ispunilo dvoranu i u iskrenoj molitvi ostali su svjedoci smrti Njegovog Veličanstva na okupu u sobi, u kojoj je smrt nastupila. Mrtvotijelo ostalo je u istoj dvorani do današnjeg jutro. Vijest o smrti Njegovog Veličanstva objavili su u Beču tek jutrošnji dnevni listovi i ona je izazvala svuda duboku žalost i tešku bol. Na svima državnim i gradskim zgradama istaknute su crne zastave, tako isto i na privatnim zgradama. Sva pozorišta i druga zabavna mjesta zatvorena su do daljeg vremena. I u unutrašnjosti države izazvala je višestruki težak bol.

Priestolonasljednik kod smrtničke postelje.

Kb. Beč, 22. novembra.

Kada je stanje vladarevo počelo postajati sve teže i teže stigli su na smrtničke postelje Njegovog Veličanstva i nadvojvoda prijestolonasljednik Karlo Franjo Josip i nadvojvodkinja Zita.

Uskoro stiže i nadvojvodkinja Marija Josipa, majka nadvojvode prijestolonasljednika, a poslije nje ubrzo i ostali članovi vladarskog doma, koji su se nalazili u Beču.

Prenos tijela u carski dvor.

Kb. Beč, 21. novembra.

Ceremonija svečanog pogreba nije još poznata, jer se do ovog časa još ne zna, koji će vladajući namj saveznih država učestvovati u svečanosti.

Tijelo će se vjerovatno danas u večer prenijeti svečanim ophodom iz Schönbrunnna u carski dvor i tu će biti namješteno.

Potvrda smrtnog slučaja.

Kb. Beč, 21. novembra.

Ministar spoljnih poslova barun Burian, koji se odmah poslije smrti nalazio u carevoj dvorani došao je oko 11 sati ponovo u dvorac, da tu u svome svojstvu kao ministar najvišeg doma državnim aktom utvrdi vladaočevu smrt. Ministar i knez Montenuovo proveli su čitav sat u carevoj dvorani.

Za to vrijeme je još jednom došla u dvoranu nadvojvodkinja Marija Valerija i kraj careva tijela pomolila se Bogu.

Vijest o smrti u Beogradu.

Vijest o smrti Njegovog Veličanstva cara i kralja Franje Josipa Prvog raširila se već rano jutru u Beogradu među građanstvom, koje je sa rijetkim poštovanjem žalilo smrt slijedog i plemenitog vladara susjedne monarhije.

Tečajem prije podneva izvještene su crne zastave na svim javnim zgradama i vojnim nadležnostima, a i na nekim privatnim domovima.

PROKLAMACIJA

Njegovog Veličanstva cara i kralja
KARLA.

Kb. Budimpešta, 22. novembra.

Zvanični list ugarske vlade objelodanjuje slijedeće Previšnje ručno pismo:

Dragi grofe Tisza!

Današnjim sam danom preuzeo vladu i potvrđujem Vas i ostale članove ugarskoga ministarstva. Ujedno Vam nalažem, da objavite priloženu proklamaciju na Moje narode.

Karlo s. r.

Na Moje narode!

Duboko uzbuđen i potresen stojim Ja i Moji vjerni narodi na odru plemenitog vladara, kojega su ruke skoro punih sedam decenija rukovodile povijest monarhije. Milošću Svemogućega, pozvan je on u ranoj svojoj mladosti na prijesto i dana mu je snaga da izvršuje svoje dužnosti neslomljivom snagom do svoje visoke starosti, koje mu je nalažalo njegovo vladalačko zvanje i ljubav prema njegovim narodima. Njegovom mudrosti, spoznajom i očinskom skrbi stvoreni su trajni temelji mirnog života i slobodnog razvika, pa je kroz najteže zapletaje i pogibelji, kroz dobre i zle dane, doveo u dugom i blagoslovljenom vremenu mira Austro-Ugarsku do one snage i moći, kojom ona danas stoji sa svojim saveznicima u borbi na sve strane. Njegovo djelo treba nastaviti i dovršiti.

U ozbiljnim danima stupam na starodrevni prijesto Mojih pradedova, kojeg Mi je Moj uzvišeni stric u nepomućenom sjaju ostavio. Još nije cilj postignut, još nije skršena ludost neprijatelja, koji misle da će moći svladati i uništiti Moju monarhiju i zemlje Mojih saveznika. Osjećam se jednim sa Mojim narodima u jedinju odluci, da uzdržimo u borbi, dok ne izvrijemo mir, koji će osigurati Mojoj monarhiji i zajamčiti njoj temelje njenog čvrstog razvika. Pouzdamo se nadam, da će Moja hrabra vojska, oslonjena na požrtvornu ljubav prema otadžbini Mojih naroda i u vjernom bratstvu oružja sa saveznicima vojskama odbiti i u budućnosti sve napadaje neprijatelja i milostivom pomoći Božij m izvještati pobjedonosni kraj rata. Jednako se pouzdamo nadam, da će Moja monarhija, čija snaga leži u staroj i nuždi i pogibelji nerazdruživoj zajednici sudbine obiju njenih država izadi iz ovoga rata osnažena i učvršćena prema unutra i vani. Da će Moji narodi, koji su se nošeni mišlju zajednice i ljubavi prema otadžbini sa požrtvornom odlučnošću sjedinili u obrani prema vanjskim neprijateljima i kod rada mirnog ponovljenja i pomlađanja stajati jedni uz drugog, da privedu obe države monarhije sa prisajedinjenim zemljama Bosnom i Hercegovinom unutarnjem procvjetanju, napretku i snazi. Pošto molim blagoslov neba na Mene i Moj Dom, kao i na Moje ljubljene narode, zaključim se pred Bogom Svemogućim, da ću braniti dobro, koje su Mi ostavili Moji pradedovi. Sve ću da radim, da skućem sve strahote i žrtve rata i da povratim Svojim narodima teško izgubljene blagodati mira. Svi to bude dozvoljavala čast našeg oružja, životni uvjeti Mojih država i njenih vjernih saveznika, kao i prikos naših neprijatelja. Hoću da budem pravedan i ljubezan vladar svojim narodima. Visoko ću štovati sve njihove ustavne slobode i ostala prava i pozorno čuvati pravnu jednakost sviju. Moje će biti nastojanje, da podupirem moralno i duhovno dobro Svojih naroda, čuvati slobodu i poredak i Mojim državama, osigurati plodove poštenoga rada svim vrijednim članovima društva. Kao najdragocjenije nasljedje Mojih predja preuzimam privrženost i iskreno puzdanje, koje vežu narod i krunu. Ovo Mi neka pošlje snagu, da pravo izvršujem dužnosti Svog visokog i teškog vladalačkog zvanja. Prozet vjerom u neslomljivu snagu Austro-Ugarske, oduševljen toplom ljubavi prema Svojim narodima, staviću Moj život i svu svoju snagu u službu ove visoke zadaće.

Karlo s. r.

Tisza s. r.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog
glavnog stožera.

Kb. Beč, 22. novembra.

Istočno bojište:

Crajevaja poslije kratke borbe zauzeta. Rumunji su se s obje strane rijeke Olte povukli. Sjeverno od Campolunga ostalo je svo naprezanje neprijatelja, da ogorčenim napadima izvijuje us-

pjeh, opet bez rezultata. Inače nema ničega novoga s istočnog fronta.

Talijansko i jugo-istočno bojište:
Nepromijenjeno.

Zamjenik glavnog generalnog stožera
pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog
vodstva.

Berlin, 22. novembra.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rudolfa bavorskog:

Maglovito vrijeme najvećim je dijelom sputavalo borbenu djelatnost. Južno od La Basse-a prodrle su predstraže 93. anhaltskog pješadijskog puka i 4. magdeburškog pionirskog bataljuna u engleske rovove i po razaranju obranbenih postrojenja privedoše u povratku preko 20 zarobljenika i 1 mašinsku pušku. U oblasti Somme topnička je djelatnost ostala neznačajna i samo je nešto porasla pred večer na objema obalama Ancrea i na šumi St. Pierre Vaast. U našoj se obranbenoj vatri skrtao jedan engleski napad sjevero-zapadno od Serre.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavorskog.

Jugo-zapadno od Rige napadni dijelovi njemačkog pučkog ustanka bez vlastitih gubitaka izvukloše iz ruskih rovova 33 zarobljenika i dvije mašinske puške. Inače od mora pa do zavijutka Karpata kod Brašova nije bilo većih borbenih događaja.

Front general-pukovnika nadvojvode Karla:

Sjeverno od Campolunga ponovili su se uzaludni rumunjski napadi protiv njemačkih i austro-ugarskih redova. Na drumu za prevoj Crvenog Tornja i u pobočnim dolinama Alute zadobiveno je u borbi zemljišta.

Naglo krhajući napadima na nož i jurišima obranu tučenog protivnika, prije podne sa sjevera prodrli je zapadno i istočno pruska pješadija, a sa zapada eskadroni kirasirskog puka „Njegovog Veličanstva kraljice“ kao prve njemačke čete u Crajovu.

Balkan-ko bojište:

Front maršala pl. Mackensena:
U Dobrudži u blizini obale borbe ispred položaja.

Na Dunavu mjestimično topnička borba.

Mačedonsko bojište:

Između Ohridskog i Prespanskog jezera i u bitoljskoj ravnici došle su prethodnice sporazumne vojske u opseg njemačko-bugarskih položaja. Istočno od Parolova naši gardijski lovci povratili su jedan vis i održaše ga protivu više jakih napada.

Prvi zapovjednik glavnog stana
pl. Ludendorff.

Kat sa Rumunjskom.

Jedan oštar napad Kövess-ove vojske.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 21. novembra.

Neutralni izvještaji sa rumunjskog bojišta utvrđuju, da je rumunjska ofenziva na istoku u erdelj kim brdima ostala bez rezultata, dok je rumunjski južni front srednjoj vlasti od ovih neprestano suzbijani Operišuće vojske Kövess-a i Acaz-a stoji djelimično na rumunjskom zemljištu, te je naročito Kövess-eva vojska umjela elastično da prihvati vješto udešeni ruski bojni napad na Bistričiori i da ga jednim ostrim protunapadom parališe.

Na frontu u Dobrudži.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Köln, 21. novembra.

„Kölnische Zeitung“ javljaju pod 18. t. mj. iz Sofije: Na front u Dobrudži prispjela su znatna ruska pojačanja, koja su poslije za knja od nekoliko dana prešla u napad, ali su svuda odbijena. Protiv napadom njemačkih i bugarskih četa potisnut je neprijatelj za nekoliko kilometara. Jaka topnička vatra na dunavskom frontu.

Kb. Zürich, 21. novembra.

Svjacarski listovi javljaju iz Bukarešta:

Djurdjevo na Dunavu jako se obasipa vatrom iz Ruščuka. Na cijelom Dunavu se pojačava topnička vatra do velike žestine.

Najteži čas Rumunije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Malmö, 21. novembra.

Rumunjski dopisnik „Novosti“ opisuje raspoloženje rumunjskih vojnih krugova, ističući vrlo opasno stanje u predelu Campolunga. Svojom odličnom tehnikom je neprijatelju pošlo za rukom, da u brdovita mjesta i kroz njih iznese teško topništvo i da ga postavi pred Campolungom. Borbe u tom predjelu produžuju se svom žestinom i ogorčenošću i stanje u dolini Jiu dosta zabrinjava, jer se tu neprijatelji nalaze već na izlazu klanca, daleko se približio putu, koji vodi u ravninu Vlaške.

Položaj u Dobrudži.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 22. novembra.

Organ ruskog ministarstva vojnog „Ruskij Invalid“ u jednoj raspravi o položaju u Dobrudži veli, da su ruske čete u Dobrudži stalno jako zagrožene i da trpe velike gubitke. Situacija će se, veli promijeniti tek onda, kada budu potpuno osigurane dunavske obale. Ovo pak dalo bi se postići samo ofenzivom, koja bi stala grdnih žrtava, a da postignuti uspjeh nebi bio ni u kakvoj srazmjeri sa teškim žrtvama.

Islam u sojetskom ratu.

Pobjede Arapa u Tripolitaciji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 21. novembra.

Po jednoj vijesti iz Carigrada imale su arapske borbene sile u Tripolitaciji u najnovijem vremenu s Talijanima nekoliko uspješnih sudara, te su tom prilikom zarobile 6000 vojnika i 40 časnika, a zaplijenili više topova, jednu bezimenu stanicu i mnogobrojni ratni materijal.

Borbe u Mačedoniji.

Zauzeće Bitolja.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 20. novembra.

„Lokalanzeiger“ javlja iz Rotterdama: O osvojenju Bitolja francuska štampa govori umjeren. „Journal“ misli da se ne treba odavati iluzijama. Teškoće, koje se još moraju prebroditi, ako se hoće napredovati dalje iz bitoljske ravnine, mnogo su teže nego li one, koje su već savladane. „Echo de Paris“ upućuje suprot uspjesima kod Bitolja na borbe u Dobrudži i u Vlaškoj, na koje ratu Mačedoniji nikako i ne utiče.

Bugarsko odstupanje.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Paris, 22. novembra.

„Petit Journal“ javlja iz Kenalia, da su Bugari odstupili u velikom redu. Napustili su svoje rovove noću, a u njima nijesu ostavili ni ranjenike a ni mrtve.

Uništen jedan Venizelosov bataljun.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 22. novembra.

„Schweizerische Telegraphen-Information“ javlja iz Atene, da je prvi bataljun, što ga je formirala revolucionarna vlada i koji je tu skoro otisao na bojište, bukvalno satrven kod Seresa. Od nekih hiljadu ljudi, osim njih 37 sve je pobijeno i ranjeno. Tvrdi se, da je ovaj bataljun pogriješno zapao u vatra francuskih odjeljenja prilikom odstupanja ispred nadmoćnijih bugarskih snaga.

Njemačka.

Njemačko-američki odnosi.

Jedno saopštenje državnog tajnika Lansiga.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Köln, 20. novembra.

Prema jednom brzojavu „Kölnische Zeitung“-a iz Washingtona državni tajnik Lansing je u razgovoru sa novinarskim dopisnicima zaničeno pobio tvrdjenje, da se washingtonska vlada boji raskida sa Njemačkom. Pričanja te vrste, koja su izšla u new-jorškom „Evening Post“-u, „Times“-u i „Tribune“, označena su kao potpuno neosnovana, pa je Lansing naročito naglasio, da su upravni kru-

govori od takvih briga sa svim slobodno naročito od kad su Hindenburg i Ludendorff odobrili politiku državnog kancelara.

Pitanje mira.

Nema miroljubive Wilsonove akcije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 21. novembra.

„Vossische Zeitung“ javlja: Berlinski zastupnik Associated Press obratio se na Ameriku s molbom o obavijesti povodom raznošenja vijesti u javnosti naročito u neutralnim zemljama o tobož predstojećem amerikan kom posredovanju za mir, pa je dobio slijedeći odgovor:

Vjerodostojni washingtonski krugovi uvjeravaju, da predsjednik Wilson nema namjeru da preduzme ikakvi korak posredovanja za mir.

Poljska kraljevina.

Predstojeća izjava Štirmerova o Poljskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 20. novembra.

„Lokalanzeiger“ javlja iz Kopenhagena: Prema saopštenju „Djen“-a ministar predsjednik Štirmer je posljednjih dana primio često u posjetu engleskog i francuskog poslanika, s kojima je dugo razgovarao o političkim pitanjima. U jednoj od odućih sjednica dume ministar predsjednik će dati izjavu o spoljnoj politici pa će se tom prilikom dotaći njemačko-austro-ugarske proklamacije o Poljskoj, ali neće ništa saopštiti o smjerovima ruske vlade ni o budućoj sudbini Poljske.

Kriza u Grčkoj.

Talijani u Epiru.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 20. novembra.

Prema atenskim brzojavima su odnosi u Epiru iskrancani Talijana prema tamošnjem stanovništvu ne može biti gore. Još u polovini oktobra desilo se u predjelu Devina jedan oružani napad na Talijane, da kog su se mogli samo bjegstvom spasiti. Selo Leskovik, koje su Talijani bili posjeli 18. oktobra, morali su bezobzirce napustiti već 23. oktobra i povukoše se u Mesojefiru, odakle su se poslije kratkog bavljenja povukli dalje u pravcu Premeti. Na izjave talijanskih državnika da Italija nema nikakve namjere o aneksiji Epira, ovdje se primjećuje, da tome sa svim suprotno govore oni govori, koji su držani kad je talijanska vojska posjela bila južnu Arbaniju. U Ateni se misli, da su pomenute izjave učinjene samo iz obzira prema Engleskoj i Francuskoj, koje vgnjezdavanje Italije u Epiru prijete nještovitim osjećajima.

Francuska.

Francuska u ratu.

Zajednička akcijona osnova Joffres-a.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

München, 21. novembra.

Po večernjim listovima javljaju petrogradske „Vjedomosti“ iz diplomatskih izvora, da stoji pred izvršenjem zajedničke akcijona osnova sporazumnih sila, koju je izradio general Joffres. Akcija je odstranila sve razlike u mišljenju između Londona, Parisa i Rima.

Engleska i kolonije.

Švedska i Engleska.

Jedan švedski Venizelos.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 20. novembra.

„Berliner Tageblatt“ javlja iz Hagaa: Berlinski dopisnik „Daily News“-a donosi važna saopštenja o nedavnim pregovorima između Švedske i Engleske. Engleska traži od Švedske slijedeće:

1. Slobodan provoz municije za Rusiju;
2. Okončanje trgovinske veze sa Rusijom;
3. Da kao saveznik sporazuma učestvuje u ratu.

Engleska računa sa padom cjelokupnog kabin. Hammaršköldova, čime bi nastupila mogućnost da se obrazuje novo ministarstvo, u kome bi se mogao nalaziti neki švedski Venizelos.

Pažnja! Najbolje preservativno sredstvo protiv epidemičnih bolesti (Cholera, tífus i d.) jeste prirodno čisto

KRONDORFER SAUERBRUNN

Djeluje ljekovito, osvježavajući i okrepljujući. Izvrstan dodatak vinu i šampanju. Adresa: Kronendorfer, Budapešt, Zoltán-gasse 16.

Glavno stovarište za Srbiju i Beograd:

Apoteka Protić, - Beograd,
Kralja Milana ulica 82.

Primaju se: Knez Mihailova ul. 38. NESTALI I KORESPONDENCIJA. Primaju se: Knez Mihailova ul. 38.

Jovanu R. Jovičiću, Ženeva. Vaš oglas, upućen na Marka Popovića, pročitala sam. Molim vas izvestite moju braću, Stevana i Adama Krečkovića, da se naš brat, pop Radomir sa sinom, nalazi u Magjarskoj. Izvestite ih, da sa radnjom radi njihova stara majka sa snajom. U isto vrijeme neka izveste njihovog zeta Ljubomira Erića, da je njegova radnja otvorena, i da sam išla dva puta u Beograd za robu, za obadve radnje. Vama mnogo blagodarim na učinjenoj usluzi, i molim, da me i u buduće izvestite o svima moljima. Mi smo zdravo i pozdravljamo ih, a najviše njihova sestra, Angelina Ljub. Erića, Čačak. 20618-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Nalazim se u Prizrenu u velikoj oskudici sa petoro sitne djece, bolesnom oskudici sa 5 sitne djece, bolesnom ženom, bez ikakve pomoći. Molim potpomognite mi i olakšajte, da bi zimu sa djecom istrasao. Mnogo vam blagodari, Jovan Šantrić, nastavnik, Prizren, Terzi Mahala 76. 20620-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Na traženje vaše u broju 275 „Beogradskih Novina“ umoljavam vas, da stavite u red onih, koje potpuno brzo pomoć, i porodicu Dušana Jankovića, biv. policijskog pisara, koja se nalazi u oskudici sa troje neke djece, on u postelji bolestan. A pored svih neđača i smrtni slučaj, izgubio je sedmogodišnjeg sina. U nadi, da ćete me potpomoci, blagodarina, Zorka Duš. Jankovića, Blice-strasse No. 8. Kruševac. 20621-8

G. Aci Diniću, Ženeva. Poštovani kume! Izvestite me, da li vam se Aleksa javlja? Vas molim, da izvestite Aleksu, da smo svi živi i zdravi. Čim od Alekse dobijete izvješće, javite mi. Vas poštuje, a svog Aleksu pozdravlja Natalja A. Mihajlovića, sa djecom, majkom i tetkom, Pocerska ul. 6. Beograd. 20622-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Najčuvnije molim, da poradite na tome, da mi se pošalje invalida, koju nisam primila od 1915. god. septembra mjeseca, jer se nalazim sa djecom u oskudici, broj rešenja 2652. Unaprijed vam blagodarina, Leposava Berberović, Ratarska ul. 83. Beograd. 20624-8

G. Jovanu Premoviću, Ženeva, za g. Vladimira Lackovića, advokata, Paris. — Mico! Sa djecom sam u Beogradu, bez novaca, zima jaka, odmah pošalj mi koliko možeš, vratiti, nužno. Pozdrav Vlakju i tebi, od vaše Jovanke Lackoviće, sa djecom, Kosmajka ul. 35. 20625-8

M-me Desanka G. Arandjelović, Place du Cirque 3, Geneve. Mila Sešo! Tvoja karta od 4. ov. ml. bacila me je u velikoj brigi i očajanje. Molim milostivog Tvorca, sa najvećim nestrpljenjem, očekujem vijest, da nam je naš dragi Bata dobro. Sva čemo srestva odovud upotrebiti, da doznamo, a ti me odmah izvesti. Novac nikako ne primih. U svome fizičkom i duševnom bolu, molim Boga, da vas sve mil moji vidim žive i zdrave u mom zagrljaju. Pišem stalno. Vole vas vaša, Roksa Radovanovića, Zorina ul. 34. Beograd. 20635-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Molim, da mi se ispošlje pozajmica na osnovu mog imanja, pošto sam sa četvoro slabe djece u oskudici. Imanje mi je u Ratarskoj ulici 83. Beograd, a stanujem u Beogradskoj ul. 3. Beograd. — Unaprijed zahvalna, Danica Djuričićka. 20600-8

Koč Ljotiću, za Čedomira Pešića, — Geneve. Molim te dostavi Čedi ovo: Jelena sa djecom i stvarima došla kod mene. Zdravi su. Ostala je bez novaca, odmah telegrafski pošalji što veću sumu. Tako isto pošlji i meni novac što prije. Mihajlo Pešić, Kruševac. 20640-8

G. Raši Čukoviću, Ženeva, Hotel Bellevue. Dragi brače! Tvoj oglas pročitali, koji me je mnogo obradovao i na tome ti mnogo blagodarim. Molim te, dostavi Mići, da su djeca i ja zdravo i dobro i da za nas ništa ne brine, nego samo sebe da gleda. Molim te javi, šta znaš o Miloradu; za njega ništa ne znam i mnogo brinem. Djeca tati ljube ruku, a tebe, Ljubicu i sve naše mnogo pozdravlja, Mica Crvčanin, Dobračina ul. 38. Beograd. 20564-8

G. Raši Čukoviću, Hotel Bellevue, Ženeva. Poštovani gospodine Rašo! Molim vas budite tako dobri, pa me izvestite za mog Mirka. Samo jednu kartu dobih, u kojoj mi javlja, do je sa g. Mićom zajedno, pa sam za njim u velikoj brizi. Pozdravite mnogo gđicu Ljubicu, neka ne brine ništa za stvari. Unaprijed blagodarina, Zorka Djurdjević, Dobračina ul. 38. Beograd. 20565-8

G. Jovanu Premoviću, Ženeva. Milu-linu Grkoviću, kapetanu kombinovane divizije. Sa djecom sam zdrava, što i tebi želim. Samo jednom si mi se javio preko biroa. Mnogo brinem. Pošalj novac preko Prištinske Bugarske Banke. Svi te mnogo pozdravljamo, Mara Grković, — Priština. 20628-8

Milošu Savčiću, Ženeva. Molim vas, da me izvestite o mome sinu Radovanu Savčiću, činovniku Prometne Banke, — gdje se nalazi i da li je zdrav? Čula sam da je u Francuskoj u školi, ali mi se on lično nije javio. Blagodarina, Polka Savčić, Beograd, Vidinska ul. 49. 20634-8

G. Raši Čukoviću, Ženeva. Blagodarim na izvještaju o mome mužu Risti Jovančeviću i molim vas lijepo, da mu dostavite sljedeće: Dragi Risto! Mi smo svi živi i zdravi, samo u brizi za vama. Javi preko „Beogradskih Novina“ znaš li za Miloja i za ostale naše, a i za Stanimira, gdje je umro i kad? Braća Nikola je kod kuće, otac u Austriji, piše često, zdrav je. Mnogo te svi pozdravljaju, Olga i ljublj tati ruku, toplo te pozdravlja tvoja Spasa Jovančević, Mladenovac. 20632-8

G. Sretenu Jevtiću, Tvoj oglas u „Beogradskim Novinama“ pročitali smo, tvoji kod kuće svi su zdravo, tvoj brat Dragoljub kod kuće je. Da li što znaš za naše osam Riste i za našeg Dragoljuba, odjeljenje konjičkih pionera pri štabu konjičke divizije? Blagodarim na izvještaju, Spasa R. Jovančevića, Mladenovac. 20633-8

Sveti Markoviću, Nica. Novac sam primila preko Peštanske Banke. Tebi i Dragom veliko hvala. Šaljite i dalje, jer imam velike izdatke. Javljam češće, kako ste sa zdravljem, jer se za vas mnogo brinemo. Za nas ne brinite, zdravi smo. Sve vas pozdravljamo i ljubimo, Draga Marković, Crkvena ul. 31. Kragujevac. — 20629-8

Kosti Simiću, Solun. Novac, koji ste preko tetka Drage poslali primila sam 146 kruna. Veliko hvala. Mladja je odsutan. Mika mi se javio juna mjeseca preko Švajcarske, ali ne javlja, gdje je; zato se raspitajte i izvestite me, a tako isto i za Zoru. Javite mi preko novina, kako su: baba, ujka Milan, ujka Voja i Dana, a za Mišu vidim iz novina, da se sprema za maturu. Gospodin se iselio, te priroda nikakvog nemam. Sve vas mnogo pozdravlja, Mica Nikolić, Željeznička ul. 25. Kragujevac. 20630-8

G. Djordju Radojloviću, Ženeva. Molim te, pošalji mi za pet mjeseci Jočinu penziju, i mojoj snaži Dragi T. Blaznavac, njenu svu penziju do novembra ove godine. Posljednju penziju primile u oktobru 1915. Gledaj, da nam što skorije pošalješ, novac nam je veoma potreban. Pozdravlja, Draginja Brdarski, Kragujevac, Beogradska ul. 6. 20490-8

G. RASI DJUKOVIĆU, Hotel Bellevue, Geneve. Današnju anonsu pročitah kao i Vaše pismo primih s Marinkovom dopisnicom, na isto odgovorih u 254 broju „Beogradskih Novina“. Djeca uče, i mole se Bogu za svog tatu. Nek sebe čuva radi nas, i neka se češće javlja. Pozdrav Nikoli i Risti, a tati puno nježnih pozdrava od Mila, Mile i mame. Vam pak s blagodarnošću šalje pozdrav. Paraskeva M. Gručić, Skenderbegova 29, Beograd. 20523-8

STEVI AĆIMOVIĆU, Hotel Terminus, Ženeva. Moj muž Prokopije Grobenarović, statističar u penziji i rezervni kapetan, umro je na vojnoj dužnosti 3. marta 1915. godine u Valjevu. Od tog vremena ne primam penziju za mene i dvoje djece, i živimo u velikoj oskudici. Učtivo molim g. Aćimovića, da poraditi na nadležnom mjestu, da što prije dobijemo pomoć preko g. Luke Jakševića, apotekara iz Kragujevca. Unaprijed blagodarim, s poštovanjem, Leposava Gredbenarović, udova, Kragujevac. 20524-8

G. VOJINU Obuškoviću, štamparu, Korita. Ovim Vas izvještavam, da sam poslala mi novac primila, na kojem vam se najljepše zahvaljujem. Sa djecom sam hvala Bogu zdrava, samo me čudi, da mi se Miloš nikako ne javlja. Javite mi, šta je sa njim? Pozdrav od nas svih, Milica M. Obušković, Despot-Djurdja 14. Beograd. 20591-8

G. DJOKI KOSTIĆU, Ženeva. Gospodin sudija Molim Vas, da me izvestite za mog brata Miodraga Savovića, vojnika posljednjih regnata, X. puka, i Dragomira, djaka podoficirske škole. Ujedno Vas molim i za Svetolika Pajevića, muzikanta VI. puka, i Radomira Pajevića, X. puka, i poziva. Molim Vas dostavite sljedeće g. Despotu Lackoviću, p. poručniku, koji je na ličenju u Marselju. Dragi Despot! Ja sam Vas izvestila o Milevi, da je dobro i kod kuće. Molim Vas, izvestite me o braći, jesu li živi, i pozdravite ih, da smo živi i brinemo o vama i njima. Javite se što češće. Poštuje vas, Sofija Savovića. Zvaničnik Budski, Čačak. 20527-8

G. MILANU MATIĆU i ACIMU N. JOVANOVIĆU, Ženeva. Velika blagodarost na izvještaju za moje sinove, Miloja, Janka i Jovana; u isto vrijeme njih izvestilo, da sam sa ćerkom i zetom živa i zdrava. Molim Vas, i u buduću, da me o njima izvijestavate. Mnogo ih pozdravljam, kao i sestru Borku. Vama mnogo zahvaljujem. Jelena Nikolić, Valjevo. 20542-8

STEVA ACIMOVIC, Hotel Terminus, Geneve. Molim Vas, budite dobri, poradite, da dobije pomoć moja unuka Nadežda Andjelković, na ime invalide. Otac njen Stojan Andjelković, narednik VII. puka, I. batalj, umro je 10./II. 1915. Dijete i ja smo u oskudici. Unaprijed zahvalna, Merima Stanojević, Makenzijeva 23, Beograd. 20534-8

G. ACI DINIĆU, Hotel Terminus, Ženeva. Molim Vas javite mome mužu Ljubi A. Vasiću, Marselju, da sam primila 16. novembra poslanih mi 688.80 kruna. Ja, Pera i Paja, kao i braća Milovan i Dara zdravi smo i pozdravljamo ga. Svetolik mi šalje takođe pozdravljao kao i Bajić. Nek mi Ljuba javi za mog brata. Blagodarim vam na usluzi unaprijed. Ruža Lj. Vasić, Makenzijeva 32, Beograd. 20539-8

ACI DINIĆU, Hotel Terminus, Geneve. Za Čedomira Pešića. Molim dostavite mome mužu ovo: Dragi Čedo! Mi smo došli u Kruševac, zdravo smo. Stvari sam donela, novac pošlji odmah telegrafski, ostala sam bez novca. Dosta me košta put, treba djeci da kupim za zimu i zimnicu, da spremim i za to mi novac što više pošlji preko Wiener Banke, i meni lično javi. Ne znam, šta radiš s tim novcem te ja ne dobiyam. Samo sam dobila dvije partije. Mnogo brinem, šta će bez novca. Za nas ne brini, mi smo svi zdravi. Molim te, potruži se da dobije penziju Dimitrija A. Hristića, pensionera u Prištini, jer se nalazi u velikoj oskudici. Penzija 1.842 kruna, a nije od 1. novembra primio prošle godine. Penziju mu pošlji preko g. Fejdinovića, inženjera u Ženevi. Od Voje traži novac za mene odmah. Mika. Želim da si zdrav. Pozdravljamo te i volimo Jelena Pešić, sa djecom. Kruševac, Langestrasa 19. 20533-8

SOTIRU ILICU, rue Abauzit I, Geneve. Molim Vas, budite tako dobri, i javite Peri, da sam se preselila u drugi stan. Poru što mi javlja, da mi je novac poslao, nisam dobila. Molim Vas, da mi odmah pošalje, jer mi je nužno. Vas pozdravlja, a Peru grli i ljubi, Đarinka Živkovića, Saborna 76. Beograd. 20545-8

G. STEVI AĆIMOVIĆU, advokatu. Hotel Terminus, Ženeva. Molim najpouzdanije, da mi se pošalje litna novčana pomoć, jer sam u oskudici. Unaprijed zahvalna, Kosara Milutina Filipovića, činovnika Beogradske pošte. Velikog Miloša 55, Beograd. 20528-8

G. STEVANU SIMIĆU, profesor, Solun. — Tvoj oglas čitao sam, mi se sa Natom ne možemo dopisivati, nit novac slati. Ilija Cakić, Smederevo. 20358-8

Gosp. Stevi Aćimoviću, Ženeva. — Čitajući vaš oglas od 16. novembra, u kome tražite, da vam se javi porodice, koje su bez srestava, pošto sam i ja u oskudici i bez srestava, to vas molim, da izvestite moga muža Kostu S. Lazarevića, mehaničara II. telegrafskog odjeljenja, štab I. armije, da mi novac što prije pošalje Unaprijed blagodari, Julka Lazarevića, Skopljanska ul. 4. Beograd. — 20617-8

Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, — Ženeva. Bosiljka ćerka Andreje Djerića, konjičkog narednika, koji je umro kao invalid, moli za invalidsku potporu, jer je u velikoj oskudici s majkom. Bosiljka Djerić, Stiška ul. 48. Beograd. 20611-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Upozoravam vas na moj oglas u 271 i 272 broju „Beogradskih Novina“. — Mollim nastanite i vi, da što prije dođem do mog primanja u 4834 dinara. Sada pak pomognite me vi većom sumom. — Drag. Dj. Jovanović, Braće Nedića ulica broj 4. Beograd. 20504-8

G. Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim lijepo za izvještaj ovim putem, gdje se nalaze Živan Životić i Blagoje Janković, vojnici bolničari u I. bateriji, gradskog artiljerijskog skopljanskog odreda iz Žarkova, srez viračarski, okrug beogradski, — da li su živi i zdravi? Perka Životić, Žarkovo, okrug beogradski. 20508-8

Risti Puriću, stud. medicine, Ženeva. Molim te izvesti nas što skorije kartom ili preko ovih novina, kako je Kosta, gdje je Dušan sada i šta radi Dragan i Mika? Što se ne javljaju? Brinemo. Mi smo svi zdravo, kao i prija Nata. Vuka i svi tvoji S. pozdravom svima, Ljubica, Zora, Pera i Milan Zarić, Valjevo. 20510-8

G. Kostu Dr. Rizniću, Geneve. Možete pojmiti našu radost, kad pročitasmo, da nam je živ i zdrav naš tatica, a tek koliko je vami slijedovala naša blagodarost. — Uvijek ćemo se sjećati vaše dobrote. Javite mom Marinku br. pošte 801., da sam poslala novac primila i molila bi ga, da od poslate sume šalje svakog mjeseca deset dio, jer djeci čini veliku radost. — Djeca su zdrava i uče. Ja sa Anom u radnji. Mnogo pozdrava mom bratu Nikoli, Risti, a Marinku nježnih pozdrava s molbom, da se čuva, jer smo mi stalno u mislima na njega. Vašima pozdrav, a vami puno blagodarosti i poštovanja šalje, Paraskeva M. Gručić, sa djecom, Skender Begova ul. 29. Beograd. 20522-8

G. Stevi Aćimoviću, Ženeva Hotel Terminus. Poštovani gospodine! Budite tako dobri, te dostavite mom sinu Iliobranu Madžareviću, da sam u oskudici, neka mi pošalje novac. Draginja Vlad. Madžarevića, Zmaj od Noćaja ul. br. 12. Takođe javite i mom mužu Živanu Madžareviću, da l on meni pošalje novac, pošto sam i ja u oskudici. Jelena Z. Madžarevićka, Zmaj od Noćaja ul. 12. A tako isto dostavite i Dimitriju S. Petkoviću, inženjeru ministarstva gradjevina, da pošalje novac meni, jer se i ja takođe nalazim u oskudici. Ljubica Arandjelovića, Ratarska ul. 12. Beograd. 20555-8

G. Djordju Radojloviću, Ženeva. Molim izvestite pukovnika Milosava Damjanovića, i potpukovnika Dimitrija Damjanovića, da su im roditelji sa sestrom u Smederevu, Zora sa Miletom u Požarevcu, svi zdravi. 152 kruna preko Banke dobih. Po mogućstvu da se javi preko ovijuh lista i novaca da šalju. Pozdrav od svih nas. Otac Djoka Damjanović, Smederevo. 20562-8

Dušanu Jankoviću, apotekaru, Geneve. Jako brinem, što od vas nemamo još nikakvih vijesti kako smo došli u Beograd. Javi nam odmah, kako ste svi i kako je Ljuba? Što se Danica kartama ne javlja? Zlatnoj Titiki i miloj Zazi čestitamo rođjen-dan sa najljepšim željama. — Molim te pošalji nam odmah novaca, jer nam je jako potrebno. Ako je moguće telegrafskom upućenom. Pošalj mi odmah punomoćije u prepornoćnom pismu, da mogu resto ljekarija, što još ima u apoteci, da prodam, bez toga je nemoguće. Na istom punomoćiju mora biti i dozvola sopstvenika zgrade, da i on dozvoljava, da se može izneti. Ljubin zet moli te, da poradiš kod glavne državne blagajne za njegovu platu, te da mu se ista u iznosu od 293.40 dinara mjesечно što prije pošalje. Možeš i ti primiti, pa mu pošlji. Mica te moli, da joj javiš, kako je Steva i njena djeca. Meti datum, kada nam oglas pošalješ. Mi smo svi hvala Bogu zdravi. Pozdravi mnogo Ljubu. Vas sve pozdravljaju i ljube vaše, Leposava i Zorka Janković, Kraljice Natalije ul. 15. Beograd. 20626-8

Gospodinu STEVI AĆIMOVIĆU, Ženeva. — Molim vas, budite ljubazni, i ovaj oglas dostavite mome mužu Zanu: Dragi moj Zane! Ja ne znam, što mi se ti nikako lično ne javljaš, ni kartom ni preko novina, to me jako čudi. Do sada što primih od tebe novaca, to je vrlo malo. Ti znaš, kako si me ostavio i sad moram da se mučim, jer u nuždi nemam prijatelja, a oni koji bi trebali, dragi moj Zane, da voda računata o meni, i oni ne vide, nego tako bijedno živim; ja ne znam šta misliš ti. Stan moram da platiim. Stvari vrlo malo imam, a pomoći ni od koga nikakve nemam. Zato te molim, da mi mjesечно šalješ koliko ti je moguće da bih mogla živjeti. Ljubi te mnogo tvoja Ana Pintović, Beogradska ul. br. 38. 20596-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Molim vas g. Aćimoviću, da poradite na tome, da dobijemo našu invalidu, koju smo dobijali za našeg pokojnog sina Dušana Kačavendića, crtača geografskog odjeljenja vojnog ministarstva, u sumi po 30 dinara mjesечно. S poštovanjem Ana i Marko Kačavendić, Lomina ul. 10. Beograd. 20604-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Molim vas, da se postarate, da dobijem pomoć na ime moje penzije i invalide, jer sam u oskudici. Ništa nisam primila od aprila 1915. god., jer nije regulisano. Ako je moguće, da se pošalje pomoć mojoj sestri Poli Joksimić, učiteljici iz Velesa, na ime njenog primanja. — Zahvalna Jovanka, udova Steve Stevanovića, pošara, koji je umro na vojnoj dužnosti, Birčaninova ul. 13. Beograd. 20606-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Moja djeca primala su u invalidu 288 dinara godišnje. Ponovnim riješenjem od avgusta 1915. god. dobila su 360 din. 1 to od 14. aprila 1914., da se računao po 30 dinara. Od novembra 1915. god. nisam ništa dobila. Broj obračuna 759. Molim vas g. Stevo sa djecom sam u oskudici, molila bih za što bržu pomoć. Poštuje vas i nada se u vas, Sofija Džukovića, Daničićeva ul. 12. Beograd. 20598-8

Milanu Aleksandriću, Hotel Terminus, Ženeva. Oglas pročitasmo. Ne brini, svi smo zdravi, molimo Boga, da nam i ti budeš zdrav. Randja piše, da je sa djecom zdrava. Aca je kartu primio, jedva čeka, da te vidi, sa Vojom i Branom ljubi ruku, svome dobrom tatcu. Svi te mnogo pozdravljamo, tvoja Mileša, Aleksandrić, Beogradska ul. 5. 20599-8

G. Rajku Vintroviću, Solun, za Dragomira Panajotovića, blagajnika 4. kadrovske puka, drinske divizije. Mili bato! Iz današnjih novina čitam, da si, hvala Bogu živi i da se snajl javljaš. Ona je sa djecom zdrava, kao i mi, a sad je u Kraljevu, i novac je od tebe dobila. Naipokornije te molimo, da nas izvestiš, da li je naš Dušan živ i zdrav, jer za njega ne znamo već 15 mjeseci. Tvoja sestra, Jelena Aćimović, Mlatišumina ul. 15. Beograd. 20602-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Molim vas lijepo, da mi se na ime moje plate pošalje pomoć, jer sam u oskudici sa troje djece. Jelka Jelčić, telefoniskinja, Takovska ul. 10, Beograd. 20552-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Blagodarim na izvještaju o mome mužu Čedi Al. Jevdjenijeviću, sreskom načelniku. Dostavite mi molim vas, da mi što skorije pošlje novac, jer sam u oskudici. Takođe molj sestri Cveti Rad. Radosavljević, poštarici (Kočina ul. 9), da joj ispošljuje pomoć na ime njene plate ili invalide, koja još nije regulisana. Pozdravlja Kosara Čed. Jevdjenijević, Kočina ul. 9. Beograd. 20551-8

G. Aci B. Diniću, Hotel Terminus, Ženeva. Molim vas budite dobri, te javite Apostolu Z. Stošiću, da sam sa majkom zdrava. Stanujem Radenička ul. 19. I da sa novcem što ga iz radnje primam ne mogu živjeti, jer polovinu plaćam za stan, a drugi posao nemam. Po mogućstvu da mi njegov što prije pošalje. Neka javi o čika Savi. Njega pozdravite, vami blagodarim unaprijed. Mica Ap. Stošić, Radenička ul. 19. 20548-8

G. Jovanu Premoviću, Case 3545. M. B. Ženeva. Molim g. Premovića, da sljedeće dostavi za Solun, Hotel Telegraf. G. Antonijel Molim, da mi javite, je li Paja bio u Solunu ili ne. G. Miron i ostalo osoblje sa Vagona Lit sigurno znaju, gdje se nalazi, molim i nadam se brzom i sigurnom odgovoru, jer sam u brizi i očajanju. Slavka Jovanović, Niš, Trgovačka ul. 19. Molim g. Premovića da odzovru iz Soluna kartom javi na Beograd, Jelle Marković, Zorina ul. 58, a preko novina za Niš, Slavka Jovanović, Trgovačka ul. 19. 20544-8

G. Rad. Andjelković, Rue Neuve du Temple 5, Geneve. Molim vas, javite mome bratu Milanu P. Savčiću, novinaru, da smo ja i majka primili poslani novac, na čemu blagodarimo. Molim ga, da mi odmah pošalje veću sumu novaca na ime moje penzije, koju nisam primila od oktobra prošle god., na moju adresu, pošto sam sa djecom u oskudici, a i sin mi je bolestan. Broj knjizice 2280. Vama zahvalna, a njega pozdravlja, Zorka Stojaković sa djecom, Mlatišumina ul. 17, Beograd. 20347-8

Steva Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Pročitah vaš izvještaj o mom sinu Dr. T. Lj. Pavloviću, pukovniku. Ja imim izvještaj, da je ostao ranjen u Albaniji, zato vas molim, da me o svemu što znate izvestite tačno. Mileva Lj. Pavlović, Resavska ul. 74. Beograd. 20546-8

G. Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim vas izvestite moga sina Mihoša Vujića, činovnika željezničke stanice iz Čuprije i Miku, da smo ja i prija od januara u Nišu, zdrave smo, željno očekujemo, da nam se javi kartom za Ružu, Bitolska ul. 93, Beograd i preko „Beogradskih Novina“, ujedno da raspitaju za teća Paju, gdje se nalazi, pošto se do danas nije javio. Sarajka i Miodrag zdravi su, a takođe Ruža i Verica, u kući je sve dobro, oboje neka prime mnogo iskrenih pozdrava od svih. Katarina Vujić, Kronprinca 16, Niš. 20543-8

Gosp. Djordju Radojloviću, Ženeva. Više od godine dana kako nisam primila penziju, koju sam kao udova Svetozara Karapetrovića, bivšeg sudskog sekretara, primala na kasi okružne blagajne u Požarevcu. Molim vas gospodine, da izdijeljujete, da mi nadležni pošalju što više od moje penzije, preko g. Stojana Ribarca, advokata u Beogradu, jer sam u velikoj bijedi i oskudici. Unaprijed zahvaljuju Juljana Karapetrovića iz Požarevca. 20541-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Vaš oglas u „Beogradskim Novinama“ od 16. XI. pod brojem 2506 pročitala sam i obračam vam se s molbom, da mi se pošalje što prije novčana pomoć, akonto ne regulisane invalide moga sina Dobrosava Djorića, pješ. potpukovnika, koji me je izdržavao, jer je prošle godine decembra mjeseca podlegao ranama u Kosovskoj Mitrovici i sada sam ostala sa četiri kćeri u velikoj oskudici. Nadam se vašoj što skorijoj pomoći. Poštuje vas i blagodari, Juljana Djorić udova, Vidinska ul. 46. Beograd. 20605-8

G. Dušanu Jankoviću, 20. Route de Chene, Geneve. Pored tolikih karata, što sam pisao, opet vam se i sada javljam, i molim lijepo, da pišete Stevi i javite mu, da smo svi zdravi, ali pored moje prevetlike nesreće i suviše sam brižna za njega, naročito sada. Zato ga molim, da mi se često javlja, kako je on sa zdravljem i svi moji? Od vas kako sam dobila izvještaj o Stevi 7./VIII. nisam više dobila, pa sam i suviše brižna. Mnogo vam blagodari i mnogo pozdravlja sve vaše i moli za odgovor. Tina Steve Miletića, — Uskočka ul. 10, Beograd. 20556-8

G. Vušu Premoviću, Geneve, za Milorada Nešića, telegrafistu — hugštu. Novac 197 kruna primila sam. Hvala. U buduću šalji istim putem na Lilikulu adresu, koja je kod mame (Krunska) Poslanička ul. 69., ili predaj jednu izvjesnu sumu g. Milosavu Jovanoviću, drogeristi „Guslar“, a njegova gospodja će meni isplatiti. Samo javi, koliko sumu polažeš. A tako isto i Borko Mari da pošalje veću sumu, da bi potpomogla Dušana i Jovu. Mara je primila prije mjesec dana 318 kruna od Borka. Javi se ti i Borko, kako ste sa zdravljem? Mi smo dobro, samo mali Dušanov sin umro je. Mnogo vas oboje pozdravlja, Mara i Peka Nešić, Ratarska ul. 16. Beograd. 20619-8

G. Miti Radovanoviću, Ženeva. Najljubaznije vas molim, da dostavite ovaj oglas mome sinu Božidar S. Božiću, inženjeru, Grčka: Mili moj sine! Dobila sam 500 kruna poslanih preko Expositur d. Pester Ungar. Commercial Bank, Belgrad. Tvoja nas je pažnja veoma dirnula, hvala ti. Za nas ne brini, svi smo zdravi i dobro. Dobra i Mile nam se javljaju, takođe i Savatiće. On je zdrav i adresa mu je: S. B. svešt. No. 605. Gruppe II-10. Ungarn. Piši mu. Novac mu šaljemo svakog mjeseca Izvješti nas za Miloša, jer se brinem. Draga i Stanko su u Grošnici. Naši su svi živi i zdravi. Javljam se češće, da ne brinem. Grle te i ljube Lepa, Raina, Zora, Miša i tvoja majka. Bosiljka S. Božić, Moltkestr. X.-14. Kraljevo 20568-8

L. M. Levenson, Müllterstr. 42. Zürich, za Ljubu Mihajlovića. Dragi brate! Molim te, izvesti me za mog Mišu, komesara VII. puka, II. poziva, pri kombinovanom odredu. Ujna zdrava, sve pozdravlja, vaša Darinka Protić, Beogradska ul. 64. Beograd. 20614-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Prema vašem oglasu izvještavam vas za dvije porodice, čije invalide nisu još uređene: Zagorka Krčevinac, žena Slavka Krčevinca biv advokata, Ljubinka Nikolić, žena Borivoja Nikolića, biv. sudije. Oboje poginuli prije dve godine. Porodice se nalaze u Kragujevcu, Aleksandrova ul. 20. Nalaze se u oskudici. Darinka Protićka, Beogradska ul. 64. Beograd. 20613-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Ženeva. Budite tako dobri, da me izvestite o mome mužu Dragoslavu Petroviću, potpukovniku ministarstva vojnog, jer ima više od mjesec dana, kako nam se ne javlja i stoga smo u velikoj brizi za njim. Njega izvestite, da smo svi dobro i molimo ga, da nam se češće javlja. Mojol jetvri Leposavi pok. Dušana Petrovića, biv. kap. I. klase, molim da pošalje invalidu na moju adresu. Zahvaljujem vam na ranijem izvještaju o Dragoslavu. Poštuje vas Stana Petrovićka, Kraljice Natalije ul. 98. Beograd. 20550-8

Gđji OLGJI ANDJELKOVIĆ, Ženeva. Molim Vas, da me izvestite preko g. Milana Gavrilovića, da li su zdravi moj muž Sava Stojanović i sin Aca? Jesu li zajedno ili je Aca još u Francuskoj sa Boskom? Jer me jako brine, što o njemu ništa u oglasu upućenom gđji Milki ne javljate. Neka g. Gavrilović javi Savi, da smo svi zdravi, ali o njemu i Aci mnogo brinem. U oskudici smo, stoga neka nam veću sumu novaca odmah pošalje. Mnogo vam zahvaljuju i pozdravlja, Milica S. Stojanovića, Stiška 711. Beograd. 20602-8

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetara retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetara retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Kupovine i prodaje

Zivotne namirnice kao i ostale artikule kupujem. Drvene papuče, prodajem jeftino. K. Feldmann, Vuika Karadžića ul. br. 8. u blizini „Beogradskih Novina“.

Firme i štiteve izrađuje uz povoljne cijene brzo i solidno David Frank, dekorativni slikar. Liferant c. i kr. Uprave Monopola. Brod na Savi. Telefon 75. 20120-2

Kupio bih jedan ženski jelek i pafte i ostale metalne nakite, koje nosi srpsko ženskinje. Javiti se u administraciji ovoga lista pod „Ch. 219“ 21095-2

Namještenja.

Trebam krojača, herilitera (šepača) i šegra iz dobre kuće. Miloš Savić, obuçar, Kolarčeva br. 10. 442-8

Stanovi.

Tražim lepo mebliranu sobu sa električnim osvetljenjem i upotrebom glasovira. Ponude uputiti administraciji Beogradskih Novina pod šifrom „Glasovir 220“. 21106-g-4

Za izdavanje: Dva elegantna stana sa po 4 sobe, predsofbijem, kupatilom, kuhinjom, špajzom, podrumom i ostalim priradnostima, na najboljem mjestu veruši i u najljepšoj zgradi mase poč. Georges N. Vucso, Terazije No 34, na I. i II. spratu desno izlazuju se odmah pod krlju. Oba su odeljena novo modernom ličena. Za uslove uplata kod Beoljanica i Disco, Knez Mihajlova ulica Nr. 1. (Turski Bazar) od 8-12 pre podne. Stanovi se mogu videti svakog dana od 2-4 sata po podne. Obratiti se na pazikuću isto kuće. 21154-4

KORESPONDENCIJA.

Životi Vidiću, Hotel Terminus, Geneve, Dragi Života! Pisati ti nekoliko puta, a od tebe ne dobih odgovora. Da li si dobio moje karte? Tvoji dobljaju od tebe karte. Molim te budi dobar i ne propuštaj me izvještavati o Milanu, Zdravku i Lali, jer mnogo brinem o njima; uvek kad pišeš, javljaj mi o njima, jer nam je to jedina i velika radost kad čujemo šta su živi i zdravi. Zetela bih da mi se Milan lično javi, bilo preko novina bilo preko tebe. Lala je već velika, vrlo često o tati priča i o ujkama i molim se Bogu za njin život i zdravlje. Mnogo ih je pozelela, a tako isto i mi svi. Ako si dobio moje karte, izvjesti me tačno što sam te pitala. Milana, Zdravka i Lalu pozdravi. Lala ljubim mnogo taticu i ujkice. Mnogo te pozdravljaju Lala i Caka Dimitrijevića, Valjevo. 20487-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve. Molim da izvjestite moga muža Života Lomica, podnarednika II. čete IV. batalj. X. puka II. poziva šumadske divizije, da se sa djecom nazlim živa i zdrava. Po mogućstvu, neka se javlja češće. Pozdrav, Mileva Lomica sa djecom iz Belanovce. 20401-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve. Jelena Popovića, učiteljica iz Sapca nalazi se u oskudici, stoga vas molim za brzu pomoć akonto njene plate. U naprijed vam blagodari. 20481

Ces. i kralj. posredujuću ured za namještanje radnika i namještenika potrebuje veliki broj radnika i radnica. Prijave prima gornji ured Knez Mihajlova ulica br. 48. 584

G. Stevi Aćimoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

Dragoljubu M. Božinoviću, Geneve, Hotel Terminus. Ja sam sa djecom dobro. Već tri mjeseca nemamo nikakve vijesti od tebe. I mi ti nismo skoro pisali, pošto nismo mogli. Novac smo primili i ja i otac ukupno 571 jeva i Danica 144 leva. Više nam nemoj slati. Kako je Ljuba? — Mi mnogo brinemo za tebe i njega. Javi, da li da damo mlin Tanasiju Saviću, pod zakup. Golub bi upravljao mlinom. Jesi li dobio sliku Martinu? Tebe i Ljubu svi mnogo pozdravljamo i grlimo. Ljubica Božinovića, Knjaževac. 20583-8

Jovani Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

Dragoljubu M. Božinoviću, Geneve, Hotel Terminus. Ja sam sa djecom dobro. Već tri mjeseca nemamo nikakve vijesti od tebe. I mi ti nismo skoro pisali, pošto nismo mogli. Novac smo primili i ja i otac ukupno 571 jeva i Danica 144 leva. Više nam nemoj slati. Kako je Ljuba? — Mi mnogo brinemo za tebe i njega. Javi, da li da damo mlin Tanasiju Saviću, pod zakup. Golub bi upravljao mlinom. Jesi li dobio sliku Martinu? Tebe i Ljubu svi mnogo pozdravljamo i grlimo. Ljubica Božinovića, Knjaževac. 20583-8

Jovani Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

Dragoljubu M. Božinoviću, Geneve, Hotel Terminus. Ja sam sa djecom dobro. Već tri mjeseca nemamo nikakve vijesti od tebe. I mi ti nismo skoro pisali, pošto nismo mogli. Novac smo primili i ja i otac ukupno 571 jeva i Danica 144 leva. Više nam nemoj slati. Kako je Ljuba? — Mi mnogo brinemo za tebe i njega. Javi, da li da damo mlin Tanasiju Saviću, pod zakup. Golub bi upravljao mlinom. Jesi li dobio sliku Martinu? Tebe i Ljubu svi mnogo pozdravljamo i grlimo. Ljubica Božinovića, Knjaževac. 20583-8

Jovani Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

G. Životi Vidiću, Geneve.

Lepo molim, da mi se pošalje mog penzija, koju nisam primila od oktobra 1915, koju sam primila na blagajni okr. valjevskog a iz fonda svešteničkog udruženja po 50 din. mesečno, broj knjžice 229. Vnaprijed blagodari Aleksandra J. Demetrovića udova, Valjevo, Kosančića Vjenac 57. 20466-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Ja sa sedmorom djece, a gospodja Ljubica Subotićka sa kćerima, penzionerka nalazimo se u oskudici, te vas molimo za brzu pomoć. Unaprijed blagodari: Dragomir Isaković, kontrolor pošte, Prote Mateje 27. Ljubica Subotićka, Smiljančeva 37. Beograd. 20461-8

Mihajlu Radovanoviću, služitelju srpske željezničke direkcije, pri glavnoj blagajni. Mikol Poslati novac primila sam. Ja sam sa djetetom zdrava. Javljaj se češće i trošak šalji, jer smo u oskudici. Sta je sa Ljubom Sarinim i njenim djetetom? Ona je u Beogradu. Pozdrav, Saveta Radovanović, Mačvanska 11. Beograd. 20454-8

G. Djordju Radojloviću, Geneve. Molim g. Radojlovića da me izvjesti da li je živ i zdrav moj sin Milen Stojadinović, bogoslov 7 razreda, regrut bolničke čete III poziva šumadske divizije. Unaprijed blagodari, Pavilja Stojadinovića, Trstenik. 20449-8

Stevi Aćimoviću, Genf. — Molim te Stevo, javi mi, da li se Dragoljub Stojanović, nalazi u školi. Takođe te molim, da izvjestiš Dobrivoja Ilića, opančara, da sam ja i otac zdravo, a da je naša dobra majka umrla. Mnogo te molim javi za Dragoljuba, jer mnogo brinem. Zahvalna Milja Ilić, Trstenik. 20435-8

Čedi Bogdanoviću, svešteniku, Francuska. Novac nam ne treba. Sa dadom nemam veze, javi joj se preko Bugarskog Crvenog Krsta. Javi za ove: Isalja, Milosava i Miluna Srećkovića. vozara pri štabu III. div. brd. art. puk. i poz. Stanimira, Milena Djonica, Djurdjica Radenkovića, Miladina, Branka Jevđića i kum Isa — Sretenovog. Pozdrav, Bogdanović Natsa sa djecom, Trstenik. 20436-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve. Molim, da me izvjestite, gdje se nalazi moj brat Malija Tadić, stud. prava, koji je do konca septembra bio u Zenevi. Blagodari Mila Tadić, Valjevo. 20423-8

Risti Topaloviću, Hotel Terminus, Geneve. Mnogo hvala na izvješću o mojim. Molim te Risto izvjesti se tačno o mojoj deci Milivoju, Raši i Peri kao i o Maliji Vojinom, jesu li zdravi i gdje se nalaze, pa mi javi preko novina, jer sam u velikoj brizi. Žao mi je da kod tolikih molbi i dragišnih prijatelja ne seti se, da me za godinu dana ni jedan ne izvjesti o mojoj deci. Anta i Mara su dobro. Maru neš poznati, kad je vidiš, kako je lepo izrasla. Dragiša i Voja javljaju se iz Austrije. Ja sam sa decom zdrava i pozdravljamo te. Draga Vukosavljević, Valjevo. 20422-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

Dragoljubu M. Božinoviću, Geneve, Hotel Terminus. Ja sam sa djecom dobro. Već tri mjeseca nemamo nikakve vijesti od tebe. I mi ti nismo skoro pisali, pošto nismo mogli. Novac smo primili i ja i otac ukupno 571 jeva i Danica 144 leva. Više nam nemoj slati. Kako je Ljuba? — Mi mnogo brinemo za tebe i njega. Javi, da li da damo mlin Tanasiju Saviću, pod zakup. Golub bi upravljao mlinom. Jesi li dobio sliku Martinu? Tebe i Ljubu svi mnogo pozdravljamo i grlimo. Ljubica Božinovića, Knjaževac. 20583-8

Jovani Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

Dragoljubu M. Božinoviću, Geneve, Hotel Terminus. Ja sam sa djecom dobro. Već tri mjeseca nemamo nikakve vijesti od tebe. I mi ti nismo skoro pisali, pošto nismo mogli. Novac smo primili i ja i otac ukupno 571 jeva i Danica 144 leva. Više nam nemoj slati. Kako je Ljuba? — Mi mnogo brinemo za tebe i njega. Javi, da li da damo mlin Tanasiju Saviću, pod zakup. Golub bi upravljao mlinom. Jesi li dobio sliku Martinu? Tebe i Ljubu svi mnogo pozdravljamo i grlimo. Ljubica Božinovića, Knjaževac. 20583-8

Jovani Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

Dragoljubu M. Božinoviću, Geneve, Hotel Terminus. Ja sam sa djecom dobro. Već tri mjeseca nemamo nikakve vijesti od tebe. I mi ti nismo skoro pisali, pošto nismo mogli. Novac smo primili i ja i otac ukupno 571 jeva i Danica 144 leva. Više nam nemoj slati. Kako je Ljuba? — Mi mnogo brinemo za tebe i njega. Javi, da li da damo mlin Tanasiju Saviću, pod zakup. Golub bi upravljao mlinom. Jesi li dobio sliku Martinu? Tebe i Ljubu svi mnogo pozdravljamo i grlimo. Ljubica Božinovića, Knjaževac. 20583-8

Jovani Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

Dragoljubu M. Božinoviću, Geneve, Hotel Terminus. Ja sam sa djecom dobro. Već tri mjeseca nemamo nikakve vijesti od tebe. I mi ti nismo skoro pisali, pošto nismo mogli. Novac smo primili i ja i otac ukupno 571 jeva i Danica 144 leva. Više nam nemoj slati. Kako je Ljuba? — Mi mnogo brinemo za tebe i njega. Javi, da li da damo mlin Tanasiju Saviću, pod zakup. Golub bi upravljao mlinom. Jesi li dobio sliku Martinu? Tebe i Ljubu svi mnogo pozdravljamo i grlimo. Ljubica Božinovića, Knjaževac. 20583-8

Jovani Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

Monsieur Emil Konrad, Geneve, Rue Pierre Fatto 25. Nalazim se u oskudici i molim da me pomognete. Zorka supruga Pavla Jovanovića, inženjerskog poručnika, Beograd, Dubljanska ul. 115. — Beograd. 20560-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije vas molim, da me pomognete novčano, penziju i invalidni nisam primila od oktobra prošle godine; bolesna sam i hitna pomoć veoma mi je potrebna. Mileva udova Svetozara Nikolića, pješ. poručnika, Bitoljska ul. 68. — Beograd. 20559-8

Gospodi Radojloviću i Mitkoviću, — Geneve. Bog mi pomogao, javio mi se moj sin Sava iz Francuske. Moj muž mi poslao do sad 1.200 kruna, hvala drugu mome na sjećanju i roditeljskom staranju. Za njihovo zdravlje Nikola je slavio Sv. Djurdjicu sa njegovom mamom, tetka marom i njenom djetom. Primila sam kartu g. Mitkovića. Zahvaljujući na usluzi, molim gospodu, da dostave mom mužu ovaj sadržaj. S poštovanjem, Angelina Svetislava Stanojevića, Miloša Velkog ul. 41. Beograd. 20610-8

Dragoljubu M. Božinoviću, Geneve, Hotel Terminus. Ja sam sa djecom dobro. Već tri mjeseca nemamo nikakve vijesti od tebe. I mi ti nismo skoro pisali, pošto nismo mogli. Novac smo primili i ja i otac ukupno 571 jeva i Danica 144 leva. Više nam nemoj slati. Kako je Ljuba? — Mi mnogo brinemo za tebe i njega. Javi, da li da damo mlin Tanasiju Saviću, pod zakup. Golub bi upravljao mlinom. Jesi li dobio sliku Martinu? Tebe i Ljubu svi mnogo pozdravljamo i grlimo. Ljubica Božinovića, Knjaževac. 20583-8

Jovani Premoviću, Geneve. Molim vas budite ljubazni, pa izvjestite mog muža Vitomira Erkočića, tipografa državne štamparije, Krf, da sam u oskudici, da sam godinu dana bez službe, da mi odmah pošalje što više novaca i da vodi računa o meni. Vama unaprijed blagodari, Mila Erkočić, Skender Begova ul. 20. — Beograd. 20597-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve.

Molim vas gospodine Jovo, javiti Dragi Kačuriću, da mu familja dostavlja: Dragi oče! Mi smo svi zdravi, radimo, za kuću ne brini, imaš još jednog sina; tetka, teča i deca zdravi su; svi smo brinuli za tebe, sad nam je lakše, piši češće. Pozdrav od svih naša ostale naše familije. Javi nam ako znaš o teča Nenadu što. Vlada Kačurić, Durmitorska 12. Beograd. 20412-8

G. Stevi Aćimoviću, Geneve. Molim te izvjesti mog Vasu u Solunu, hotel Šar, da sam sa djecom zdrava u Trsteniku; novac poslat preko zet Save primila sam i u buduću neka šalje, neka mi javi za Isu, Milana i Dragomira. Vasu i tebe pozdravlja Taska Nikolajević — Trstenik. 20437-8

Kosti R. Simiću, Avenue du Mail 4. Genf, Suisse. — Kojo, molim te izvjesti me za ove doleimenovane odmah oglasom poč. „Beograd. Novina“, jesu li živi i zdravi; njihov su u velikoj brizi za njima. Radoš Trošić, konjic. ordonans u štabu kombinov. diviz. Hristivoja Trošića, 1 četa 2 bat. 1 puk. Jovana Trošića, 2 pebarska četa 2 bat. XIX puk i poz. Isidora Trošića, 5 baterija brdsk. puk i poz. Svetozar Trošić, bolna komora XIX puk i poz. — Ovi svi su iz Božureva. Tebe pozdravlja Radojka V. Trošić, Trstenik. 20438-8

Jovanu Premoviću, Geneve. Učtivo Vas molim da dostavite Dimitriju Karvanariću, kamernosu u Solunu (Lepkos plogos) sledeće: Dragi striče! Javi kući Jeleni Hadži-Hristu, da smo mi ovde u Beogradu sa ocom živi i zdravi, i neka se preko tebe javi, kako su oni tamo, na adresu Jovana Premovića, hotel Terminus, Geneve. U isto vreme javite i Vasiliju Karadžovu, bakallinu kod „Arant nat furuna“, da izvjesti Nikolu Djamandi, da se njegov brat Leonida sa ženom nalazi u Beogradu živ i zdrav, i neka se javi i on zajedno. Dragi striče, nemojte moju familiju napustiti bez troška, ja ću vam biti obavezan. A Vas gosp. Premoviću umoljavam, da odmah dostavite dotičnom isto u Solunu, a trošak, koji budete učinili, javite mi, da položim vašoj gospodji. Unapred Vam blagodari Vaš Tanasije Hadži-Hristo, krečarski trgovac, Beograd. Šumadijska 29. 20411-8

Stevi Aćimoviću, Genf. — Molim te Stevo, javi mi, da li se Dragoljub Stojanović, nalazi u školi. Takođe te molim, da izvjestiš Dobrivoja Ilića, opančara, da sam ja i otac zdravo, a da je naša dobra majka umrla. Mnogo te molim javi za Dragoljuba, jer mnogo brinem. Zahvalna Milja Ilić, Trstenik. 20435-8

Čedi Bogdanoviću, svešteniku, Francuska. Novac nam ne treba. Sa dadom nemam veze, javi joj se preko Bugarskog Crvenog Krsta. Javi za ove: Isalja, Milosava i Miluna Srećkovića. vozara pri štabu III. div. brd. art. puk. i poz. Stanimira, Milena Djonica, Djurdjica Radenkovića, Miladina, Branka Jevđića i kum Isa — Sretenovog. Pozdrav, Bogdanović Natsa sa djecom, Trstenik. 20436-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve. Molim, da me izvjestite, gdje se nalazi moj brat Malija Tadić, stud. prava, koji je do konca septembra bio u Zenevi. Blagodari Mila Tadić, Valjevo. 20423-8

Risti Topaloviću, Hotel Terminus, Gene